

22- ÇEVRE

Avrupa Çevre Ajansına ve Avrupa Bilgi ve Gözlem Ağına Türkiye Cumhuriyetinin Katılımı ile İlgili Olarak Avrupa Topluluğu ve Türkiye Cumhuriyeti Arasında Yapılan Anlaşmanın Kabul Edilmesi ile İlgili Müzakerelerin Nihai Senedinin ve Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Topluluğu Arasında Türkiye Cumhuriyetinin Avrupa Çevre Ajansı ve Avrupa Bilgi ve Gözlem Ağına Katılımı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun 28 Ocak 2003 tarih ve 25007 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

2003 yılı Katılım Ortaklığı Belgesinde çevre başlığı altında, AB mevzuatının üstlenilmesi için bir uyum programının benimsenmesi, yatırımları finanse etmek üzere her yıl için kamu ve özel sektör finansman kaynaklarına ve uyumlaştırma maliyeti tahminlerine dayanan bir planın geliştirilmesi tedbirleri yer almaktadır. Bu çerçevede MEDA Fonundan desteklenen Türkiye Çevre Mevzuatının İncelenmesi Projesi (MEDA/TUR/ENLARG/D4-01) 2002 yılında tamamlanmıştır. Proje kapsamında mevcut çevre mevzuatının AB mevzuatı ile karşılaştırılması, eksiklerin saptanması ve ağır yatırım gerektiren direktifler bazında tahmini yatırım maliyetlerinin hesaplanması çalışmaları yapılmıştır. AB mevzuatının uygulanması için gerekli finansmana ilişkin net değerlendirmeler, Türkiye İçin Entegre Çevresel Uyumlaştırma Stratejisi Projesi (Integrated Environmental Approximation Strategy for the Turkish Republic No:2002-31739) 2004 yılında sonuçlandırıldığında kesin olarak ortaya koyulabilecektir. Öte yandan 2002 Yılı Mali İşbirliği Programlaması kapsamında yer alan Türkiye’de Çevre Alanında Kapasite Geliştirilmesi Projesinin (TR-362.03) çevre ile ilgili ağır yatırımlar bileşeni çerçevesinde, üyelik için öncelikli çevre projelerinin belirlenmesi ve AB’nin çevre ile ilgili direktiflerinin gerektirdiği ağır yatırımların finanse edilebilmesi için bir mekanizma geliştirilmesinin desteklenmesi çalışmaları yürütülecektir.

2003 yılı Katılım Ortaklığı Belgesinin orta vade hedefleri arasında, sürdürülebilir kalkınma ilkelerinin, tüm diğer sektörel politikaların tanımlarına ve uygulamalarına entegrasyonu hususu yer almaktadır. Bu tedbir kapsamında proje fişi hazırlanmış olup, uygun bir zamanlama ile Mali İşbirliği Programlamasına sunulması öngörülmektedir.

TBMM’de bulunan Çevre Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısında çevresel bilgiye erişim konusuna da yer verilmektedir. 2002 Mali İşbirliği Programlamasında kabul edilen, Türkiye’de Çevre Alanında Kapasite Geliştirilmesi Projesi (TR-362.03) kapsamında ele alınan “çevresel bilgiye ulaşım ve idari yapının geliştirilmesi” bileşeni kapsamında çevresel bilgi için ulusal veri tabanı oluşturulması ve idari yapının geliştirilmesi için personelin eğitimi çalışmaları yapılacaktır.

AB çevre mevzuatı kapsamında raporlamaya ilişkin düzenlemeler, mevzuata uyum, uygulama ve alt yapı çalışmalarının başlaması sonrası ele alınabilecektir.

İlk Ulusal Programın yayımlanmasından bu yana geçen sürede, AB mevzuatı ile uyum amacı ile yapılan idari düzenlemeler Ek 22.1’de verilmektedir.

Avrupa Topluluğunun taraf olduğu çevre ile ilgili uluslararası sözleşmelere ilişkin ülkemizin durumu ve izleyeceği süreci gösteren tablo Ek 22.2’de verilmektedir.

I- ÖNCELİK LİSTESİ

ÖNCELİK 22.1 Su Kalitesinin İyileştirilmesi

Ana Unsur 22.1.1 Tehlikeli Maddelerin Su Ortamına Deşarjı

Ana Unsur 22.1.2 Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Suda Nitrat Kirliliği

Ana Unsur 22.1.3 Su Çerçeve Direktifi

Ana Unsur 22.1.4 Arıtma Çamurları

Ana Unsur 22.1.5 Kentsel Atıksu Arıtımı

Ana Unsur 22.1.6 İçme ve Kullanma Suyu Kalitesi

Ana Unsur 22.1.7 Yüzeysel Su ve Yeraltı Suyu Kalitesi

ÖNCELİK 22.2 Atık Yönetiminin Etkinleştirilmesi

Ana Unsur 22.2.1 Entegre Atık Yönetimi

Ana Unsur 22.2.2 Tehlikeli Atık Yönetimi

Ana Unsur 22.2.3 Özel Atık Yönetimi

ÖNCELİK 22.3 Hava Kalitesinin İyileştirilmesi

ÖNCELİK 22.4 Doğanın Korunması

ÖNCELİK 22.5 Endüstriyel Kirlilik ve Risk Yönetimi

ÖNCELİK 22.6 Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) Sürecinin Güçlendirilerek Etkinleştirilmesi ve Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Direktifine Uyum Sağlanması

ÖNCELİK 22.7 Çevresel Gürültü Yönetimi

ÖNCELİK 22.8 Kimyasallar Yönetimi

Ana Unsur 22.8.1 Kimyasallar

Ana Unsur 22.8.2 Pestisitler

ÖNCELİK 22.9 Genetik Olarak Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar

ÖNCELİK 22.10 Radyasyon Güvenliği ve Radyasyondan Korunma

II- ÖNCELİKLERİN TANIMLARI VE ÖNCELİKLER ÇERÇEVESİNDE AB MEVZUATINA UYUM, UYGULAMAYA YÖNELİK KURUMSAL YAPILANMA VE FİNANSMAN TABLOLARI

ÖNCELİK 22.1 Su Kalitesinin İyileştirilmesi

2003 yılı Katılım Ortaklığı Belgesinde kısa vadeli hedefler arasında yer alan su kalitesi konusundaki AB mevzuatına uyum sağlanmasına ve uygulanmasına başlanması ve orta vadede yer verilen AB mevzuatına uyumun tamamlanması, çevre ile ilgili verilerin toplanması ve çevrenin korunmasını sağlamak için idari ve izleme kapasitesinin güçlendirilmesi hedefi göz önüne alınarak, su kalitesinin iyileştirilmesi tedbiri öncelik olarak belirlenmiştir.

Ana Unsur 22.1.1 Tehlikeli Maddelerin Su Ortamına Deşarjı

1- Kısa Bilgi

4 Eylül 1988 tarih ve 19919 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinde deşarj parametreleri 16 sektör başlığı altında toplanmış ve sektörlerin deşarj parametreleri belirlenmiştir. AB mevzuatında ise “En Uygun Teknolojiler” dikkate alınarak deşarj parametreleri oluşturulmuştur. Bu itibarla, gerek mevzuatta gerekse uygulamada

uyum ihtiyacı ortaya çıkmaktadır. 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununa ve Su Ürünleri Yönetmeliğine göre, denizlerimiz ve kıta içi yüzeysel su kaynaklarımız su ürünleri istihsal yerleri olarak tanımlanmıştır. Su ürünleri istihsal yerleri olan denizlerimiz ve kıta içi yüzeysel su kaynaklarında, Su Ürünleri Yönetmeliğinin 5. ve 6. eklerinde yer alan alıcı ortam ve atıksu deşarj kriterlerinin AB mevzuatına uyumlaştırılması gerekmektedir.

2-Mevzuat Uyum Takvimi

Tablo 22.1.1.1

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş ^{a)}	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2-Yürürlüğe Giriş (Beklenen Tarih)
1	Bazı tehlikeli maddelerin su ortamlarına deşarjının yarattığı kirliliğe dair 4 Mayıs 1976 tarih ve 76/464/EEC sayılı Konsey Direktifi	Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinin gözden geçirilmesi	Çevre ve Orman Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2- 2005, IV. Çeyrek
		Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğine bağlı Suda Tehlikeli ve Zararlı Maddeler Tebliğinin gözden geçirilmesi	Çevre ve Orman Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2- 2005, IV. Çeyrek
		Su Ürünleri Yönetmeliğinin gözden geçirilmesi	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı	30.06.2004	2- 15.07.2005
2	76/464/EEC sayılı Direktifin Ekinde yer alan Liste I'de belirtilen bazı tehlikeli maddelerin deşarjının limit değerleri ve kalite hedeflerine dair 12 Haziran 1986 tarih ve 86/280/EEC sayılı Konsey Direktifi	Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinin gözden geçirilmesi	Çevre ve Orman Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2- 2005, IV. Çeyrek
		Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğine bağlı Suda Tehlikeli ve Zararlı Maddeler Tebliğinin gözden geçirilmesi	Çevre ve Orman Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2- 2005, IV. Çeyrek
		Su Ürünleri Yönetmeliğinin gözden geçirilmesi	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı	30.06.2004	2- 15.07.2005
3	76/464/EEC sayılı Direktifin Ekinde yer alan Liste I'de belirtilen Bazı Tehlikeli Maddelerin Deşarjının Limit Değerleri ve Kalite Hedeflerine dair Direktifte yapılan değişlikle ilgili 16 Haziran 1988 tarih ve 88/347/EEC sayılı Konsey Direktifi	Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinin gözden geçirilmesi	Çevre ve Orman Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2- 2005, IV. Çeyrek
		Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğine bağlı Suda Tehlikeli ve Zararlı Maddeler Tebliğinin gözden geçirilmesi	Çevre ve Orman Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2- 2005, IV. Çeyrek

Tablo 22.1.1.1 (Devamı)

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş ^{a)}	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2-Yürürlüğe Giriş (Beklenen Tarih)
4	76/464/EEC sayılı Direktifte yapılan değişikliklere dair 27 Temmuz 1990 tarih ve 90/415/EEC sayılı Konsey Direktifi	Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinin gözden geçirilmesi	Çevre ve Orman Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2- 2005, IV. Çeyrek
		Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğine bağlı Suda Tehlikeli ve Zararlı Maddeler Tebliğinin gözden geçirilmesi	Çevre ve Orman Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2- 2005, IV. Çeyrek
		Su Ürünleri Yönetmeliğinin gözden geçirilmesi	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı	30.06.2004	2- 15.07.2005
5	Hekzaklorosikloheksanın deşarjının limit değerleri ve kalite hedeflerine dair 9 Ekim 1984 tarih ve 84/491/EEC sayılı Konsey Direktifi	Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinin gözden geçirilmesi	Çevre ve Orman Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2- 2005, IV. Çeyrek
		Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğine bağlı Suda Tehlikeli ve Zararlı Maddeler Tebliğinin gözden geçirilmesi	Çevre ve Orman Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2- 2005, IV. Çeyrek
6	Kadmiyum deşarjlarının limit değerleri ve kalite hedeflerine dair 26 Eylül 1983 tarih ve 83/513/EEC sayılı Konsey Direktifi	Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinin gözden geçirilmesi	Çevre ve Orman Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2- 2005, IV. Çeyrek
		Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğine bağlı Suda Tehlikeli ve Zararlı Maddeler Tebliğinin gözden geçirilmesi	Çevre ve Orman Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2- 2005, IV. Çeyrek
		Su Ürünleri Yönetmeliğinin gözden geçirilmesi	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı	30.06.2004	2- 15.07.2005
7	Klor alkali elektroliz endüstrisi haricindeki sektörlerden kaynaklanan civa deşarjının limit değerleri ve kalite hedeflerine dair 8 Mart 1984 tarih ve 84/156/EEC sayılı Konsey Direktifi	Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinin gözden geçirilmesi	Çevre ve Orman Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2- 2005, IV. Çeyrek
		Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğine bağlı Suda Tehlikeli ve Zararlı Maddeler Tebliğinin gözden geçirilmesi	Çevre ve Orman Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2- 2005, IV. Çeyrek

Tablo 22.1.1.1 (Devamı)

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş ^{a)}	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2-Yürürlüğe Giriş (Beklenen Tarih)
		Su Ürünleri Yönetmeliğinin gözden geçirilmesi	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı	30.06.2004	2- 15.07.2005
8	Klor alkali elektroliz endüstrisinin civa deşarjının limit değerleri ve kalite hedeflerine dair 22 Mart 1982 tarih ve 82/176/EEC sayılı Konsey Direktifi	Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinin gözden geçirilmesi	Çevre ve Orman Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2- 2005, IV. Çeyrek
		Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğine bağlı Suda Tehlikeli ve Zararlı Maddeler Tebliğinin gözden geçirilmesi	Çevre ve Orman Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2- 2005, IV. Çeyrek
		Su Ürünleri Yönetmeliğinin gözden geçirilmesi	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı	30.06.2004	2- 15.07.2005

a) Sağlık Bakanlığı çalışmalarına katkıda bulunacaktır.

3- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması İçin Kurumsal Yapılanma Takvimi

Tablo 22.1.1.2

No	Yapılması Gerekenler – (Çevre ve Orman Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
1	Mevcut kurumsal yapının güçlendirilmesi	2004-2006
2	Personel alımı	2004-2006
3	Personel Eğitimi	2004-2006
4	Laboratuvarların su kirliliği analizleri açısından ekipman ihtiyaçlarının belirlenmesi ve alt yapının güçlendirilmesi	2004-2006

Tablo 22.1.1.3

No	Tespit Edilen Öncelik Çerçevesinde Yapılması Gerekenler - (Tarım ve Köyşleri Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
1	Laboratuvarların su kirliliği analizleri açısından ekipman ihtiyaçlarının belirlenmesi ve alt yapının güçlendirilmesi	2004-2006
2	İl Müdürlüklerine teknik eleman takviyesi	2004-2006
3	İl Müdürlüğündeki teknik elemanların eğitimi	2004-2006

4-Planlanan Finansman İhtiyacı**Tablo 22.1.1.4****(Euro)**

İhtiyaçlar - (Çevre ve Orman Bakanlığı)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
I-Yatırım^{a)}					
II- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması	2004-2006		(1)		
Personel Alımı	2004-2006	160.000			160.000
Eğitim	2004-2006		(2)		
Danışman İhtiyacı	2004-2006		(3)		
Tercüme	2004-2006	5.000	10.000		15.000
Diğer			(1)+(2)+(3)=1.500.000 ^{b)}		1.500.000
Toplam		165.000	1.510.000		1.675.000

^{a)} Türkiye İçin Entegre Çevresel Uyumlaştırma Stratejisi Projesi (2002-31739) sonuçlandığında yatırım ihtiyacı ortaya konabilecektir. Öte yandan 2002 Yılı Mali İşbirliği Programlaması kapsamında yer alan Türkiye'de Çevre Alanında Kapasite Geliştirilmesi Projesinin (TR-362.03) çevre ile ilgili ağır yatırımlar bileşeni çerçevesinde, üyelik için öncelikli çevre projelerinin belirlenmesi ve AB'nin çevre ile ilgili direktiflerinin gerektirdiği ağır yatırımların finanse edilebilmesi için bir mekanizma geliştirilmesinin desteklenmesi çalışmaları yürütülecektir.

^{b)} Mali İşbirliği Programlamasına, ilgili kurumların ortak katılımı ile proje önerisi sunulacaktır.

Tablo 22.1.1.5

(Euro)

İhtiyaçlar - (Tarım ve Köyşleri Bakanlığı)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
I-Yatırım^{a)}					
II- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması			(1)		
Personel Alımı	2004-2006	160.000			160.000
Eğitim	2004-2006		(2)		
Danışman İhtiyacı	2004-2006		(3)		
Tercüme	2004-2006	5.000	10.000		15.000
Diğer			(1)+(2)+(3)= 1.500.000 ^{b)}		1.500.000
Toplam		165.000	1.510.000		1.575.000

^{a)} Türkiye İçin Entegre Çevresel Uyumlaştırma Stratejisi Projesi (2002-31739) sonuçlandırıldığında yatırım ihtiyacı ortaya konabilecektir. Öte yandan 2002 Yılı Mali İşbirliği Programlaması kapsamında yer alan Türkiye'de Çevre Alanında Kapasite Geliştirilmesi Projesinin (TR-362.03) çevre ile ilgili ağır yatırımlar bileşeni çerçevesinde, üyelik için öncelikli çevre projelerinin belirlenmesi ve AB'nin çevre ile ilgili direktiflerinin gerektirdiği ağır yatırımların finanse edilebilmesi için bir mekanizma geliştirilmesinin desteklenmesi çalışmaları yürütülecektir.

^{b)} Mali İşbirliği Programlamasına, ilgili kurumların ortak katılımı ile proje önerisi sunulacaktır.

Ana Unsur 22.1.2 Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Suda Nitrat Kirliliği

1-Kısa Bilgi

91/676/EEC sayılı Direktife karşılık gelen bir Türk mevzuatı bulunmamaktadır. Bu nedenle, yeni bir mevzuat taslağı hazırlanmaktadır. Su ürünleri istihsal yerleri olan denizlerimiz ve kıta içi yüzeysel su kaynaklarımızın tarımsal kaynaklı nitratın neden olduğu kirliliğe karşı korunması için çevre dostu tarımsal uygulamaların hayata geçirilmesi gerekmektedir. Uygulamanın tam olarak yapılabilmesi için geçiş dönemine ihtiyaç bulunmaktadır.

2-Mevzuat Uyum Takvimi

Tablo 22.1.2.1

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2-Yürürlüğe Giriş ^{a)} (Beklenen Tarih)
1	Tarımsal kaynaklardan gelen nitratın sebep olduğu kirliliğe karşı suların korunmasına ilişkin 2 Aralık 1991 tarih ve 91/676/EEC sayılı Konsey Direktifi	Tarımsal Kaynaklı Nitrat Kirliliğine Karşı Suların Korunması Yönetmelik	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı (yayımlayacak) Çevre ve Orman Bakanlığı (uygulamada yer alacak)	2003, IV. Çeyrek	2- 2005, IV. Çeyrek

^{a)} Bu başlık altında yer alan mevzuatın uygulanması hem kamu hem özel sektör için ağır yatırım ihtiyacı gerektirdiğinden, alt yapı yatırımlarına ve teknik kapasitenin güçlendirilmesine ihtiyaç bulunmaktadır. Bu itibarla, hangi kapsamda yürürlüğe konulacağı mevzuat hazırlıkları esnasında belirlenecektir.

3- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması İçin Kurumsal Yapılanma Takvimi

Tablo 22.1.2.2

No	Yapılması Gerekenler - (Çevre ve Orman Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
1	Mevcut kurumsal yapının güçlendirilmesi	2004-2006
2	Personelin eğitimcilerin eğitimi yöntemi ile eğitimi	2004-2006

Tablo 22.1.2.3

No	Yapılması Gerekenler - (Tarım ve Köyişleri Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
1	Laboratuvarların alt yapısının nitrat kirliliği analizleri konusunda güçlendirilmesi	2004-2006
2	İyi tarımsal uygulamalar kurallarının oluşturulması	2003-2006
3	İl Müdürlüğündeki teknik elemanların eğitimi (öncelikle eğitimcilerin eğitimi ve sonra tüm il müdürlüklerine eğitim verilmesi)	2004-2006

4-Planlanan Finansman İhtiyacı

Tablo 22.1.2.4

(Euro)

İhtiyaçlar - (Çevre ve Orman Bakanlığı)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
I-Yatırım^{a)}					
II- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması					
Personel Alımı					
Eğitim	2004-2006	5.000	50.000		55.000
Danışman İhtiyacı	2004-2006		200.000		200.000
Tercüme	2004-2006	5.000	10.000		15.000
Diğer					
Toplam		10.000	260.000		270.000

^{a)} Türkiye İçin Entegre Çevresel Uyumlaştırma Stratejisi Projesi (2002-31739) sonuçlandırıldığında yatırım ihtiyacı ortaya konabilmektedir. Öte yandan 2002 Yılı Mali İşbirliği Programlaması kapsamında yer alan Türkiye'de Çevre Alanında Kapasite Geliştirilmesi Projesinin (TR-362.03) çevre ile ilgili ağır yatırımlar bileşeni çerçevesinde, üyelik için öncelikli çevre projelerinin belirlenmesi ve AB'nin çevre ile ilgili direktiflerinin gerektirdiği ağır yatırımların finanse edilebilmesi için bir mekanizma geliştirilmesinin desteklenmesi çalışmaları yürütülecektir.

Tablo 22.1.2.5

(Euro)

İhtiyaçlar - (Tarım ve Köyişleri Bakanlığı)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
I-Yatırım^{a)}					
II- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması					
Personel Alımı					
Eğitim	2004-2006	5.000	30.000		35.000

Tablo 22.1.2.5 (Devamı)

(Euro)

İhtiyaçlar - (Tarım ve Köyişleri Bakanlığı)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
Danışman İhtiyacı	2004-2006		200.000		200.000
Tercüme	2004-2005		10.000		10.000
Diğer			100.000		100.000
Toplam		5.000	340.000		345.000

a) Türkiye İçin Entegre Çevresel Uyumlaştırma Stratejisi Projesi (2002-31739) sonuçlandığında yatırım ihtiyacı ortaya konabilecektir. Öte yandan 2002 Yılı Mali İşbirliği Programlaması kapsamında yer alan Türkiye’de Çevre Alanında Kapasite Geliştirilmesi Projesinin (TR-362.03) çevre ile ilgili ağır yatırımlar bileşeni çerçevesinde, üyelik için öncelikli çevre projelerinin belirlenmesi ve AB’nin çevre ile ilgili direktiflerinin gerektirdiği ağır yatırımların finanse edilebilmesi için bir mekanizma geliştirilmesinin desteklenmesi çalışmaları yürütülecektir.

Ana Unsur 22.1.3 Su Çerçeve Direktifi

1- Kısa Bilgi

AB su yönetimi başlığı altında yer alan 2000/60/EC sayılı Direktife karşılık gelen Türk mevzuatı bulunmamaktadır. İlgili Direktif kapsamındaki konularda uygulamanın Türkiye’de su yönetimi ile ilgili çeşitli kurumların yetki ve sorumlulukları dahilinde olması nedeniyle, 2001 yılında Türkiye’de Su Çerçeve Direktifinin Uygulanması konulu bir MATRA projesi oluşturulmuş ve başlatılmıştır. Bu projede, mevcut idari yapılanmanın nasıl bir değişim göstermesi gerektiği tespit edilecektir. MATRA Projesinin tamamlanmasını takiben, mevzuat uyumu çalışmasını ve uygulamalar konusunda ilgili kurumların merkez ve taşra teşkilatlarının eğitimini içeren, idari yapıların güçlendirilmesi ve uygulamaya yönelik yatırım ihtiyaçlarını kapsayan bir proje önerisi, Mali İşbirliği Programlamasına sunulacaktır.

2-Mevzuat Uyum Takvimi

Tablo 22.1.3.1

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2-Yürürlüğe Giriş (Beklenen Tarih)
1	Su politikaları alanında Topluluk için çerçeve oluşturmaya ilişkin 23 Ekim 200 tarih ve 2000/60/EEC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi	Çerçeve Su Direktifi hükümlerini karşılayan hukuki düzenleme	Çevre ve Orman Bakanlığı Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü	2005, IV. Çeyrek	a)

a) İlgili Direktifin uygulanması, hem kamu hem özel sektör için ağır yatırım ihtiyacı gerektirdiğinden, alt yapı yatırımlarına ve teknik kapasitenin güçlendirilmesine ihtiyaç bulunmaktadır. Bu itibarla, hangi tarihte yürürlüğe konulabileceği mevzuat hazırlıkları esnasında belirlenecektir.

3- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması İçin Kurumsal Yapılanma Takvimi

Tablo 22.1.3.2

No	Yapılması Gerekenler - (Çevre ve Orman Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
1	Mevcut kurumsal yapının güçlendirilmesi (ofis, laboratuvar gibi)	2003-2005
2	Teknik ve idari personel alımı	2004-2006
3	Personel eğitimi	2003-2005

Tablo 22.1.3.3

No	Yapılması Gerekenler (Tarım ve Köyşleri Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
1	Laboratuvarların alt yapısının su kirliliği analizleri konusunda güçlendirilmesi	2003-2005
2	İl Müdürlüğündeki teknik elemanların eğitimi	2003-2005

4-Planlanan Finansman İhtiyacı

Tablo 22.1.3.4

(Euro)

İhtiyaçlar - (Çevre ve Orman Bakanlığı)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
I-Yatırım^{a)}					
II- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması	2004-2006		(1)		
Personel Alımı	2004-2006	160.000			160.000
Eğitim	2003-2006		(2)		
Danışman İhtiyacı	2003-2006		(3)		
Tercüme	2003-2005	5.000	(4)		5.000

Tablo 22.1.3.4 (Devamı)**(Euro)**

İhtiyaçlar - (Çevre ve Orman Bakanlığı)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
Diğer Mali İşbirliği Programlaması ^{b)}	2005-2006		a-(1)+(2)+(3)+(4)= 1.500.000		1.500.000
Toplam		165.000	1.500.000		1.665.000

^{a)} Türkiye İçin Entegre Çevresel Uyumlaştırma Stratejisi Projesi (2002-31739) sonuçlandığında yatırım ihtiyacı ortaya konabilecektir. Öte yandan 2002 Yılı Mali İşbirliği Programlaması kapsamında yer alan Türkiye'de Çevre Alanında Kapasite Geliştirilmesi Projesinin (TR-362.03) çevre ile ilgili ağır yatırımlar bileşeni çerçevesinde, üyelik için öncelikli çevre projelerinin belirlenmesi ve AB'nin çevre ile ilgili direktiflerinin gerektirdiği ağır yatırımların finanse edilebilmesi için bir mekanizma geliştirilmesinin desteklenmesi çalışmaları yürütülecektir.

^{b)} Mali İşbirliği Programlamasına, Su Çerçeve Direktifinin uygulanmasına yönelik ilgili kurumların katılımı ile proje önerisinde bulunulacaktır.

Tablo 22.1.3.5. Planlanan Finansman İhtiyacı

İhtiyaçlar - (Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
I-Yatırım^{a)}					
II- Mevzuatın Uyum ve Uygulanması					
Personel Alımı					
Eğitim	2004-2006	5.000	50.000		55.000
Danışman İhtiyacı	2004-2006		200.000		200.000
Tercüme	2004-2006	5.000			5.000
Diğer	2004-2006		100.000		100.000
Toplam		10.000	350.000		360.000

^{a)} Türkiye İçin Entegre Çevresel Uyumlaştırma Stratejisi Projesi (2002-31739) sonuçlandığında yatırım ihtiyacı ortaya konabilecektir. Öte yandan 2002 Yılı Mali İşbirliği Programlaması kapsamında yer alan Türkiye'de Çevre Alanında Kapasite Geliştirilmesi Projesinin (TR-362.03) çevre ile ilgili ağır yatırımlar bileşeni çerçevesinde, üyelik için öncelikli çevre projelerinin belirlenmesi ve AB'nin çevre ile ilgili direktiflerinin gerektirdiği ağır yatırımların finanse edilebilmesi için bir mekanizma geliştirilmesinin desteklenmesi çalışmaları yürütülecektir.

Ana Unsur 22.1.4 Arıtma Çamurları

1- Kısa Bilgi

10 Aralık 2001 tarih ve 24609 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Toprak Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği AB mevzuatı ile büyük ölçüde uyumlu olmakla birlikte, uygulamaya yönelik zorluklar bulunmaktadır. Arıtma çamurlarıyla ilgili AB mevzuatına uyum sağlanması Çevre ve Orman Bakanlığının sorumluluğu altında olup, Sağlık Bakanlığı Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi (RSHM) Başkanlığı, Toprak Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliğinde yer alan arıtma çamurlarıyla ilgili analizleri yapmaktadır. Ülkemizde arıtma çamurlarıyla ilgili çalışmalar, başta Ankara Büyükşehir Belediyesi olmak üzere, az sayıda yerel yönetim tarafından yapılmaktadır. Konuyla ilgili en önemli sorunlardan birisi, ortaya çıkan arıtma çamurunun bertaraf edilmesidir. Bununla birlikte, arıtma çamurlarına yönelik yapılan az sayıdaki analiz sonuçları, tipik evsel atık özelliği göstermektedir.

2-Mevzuat Uyum Takvimi

Tablo 22.1.4.1

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş^{a)}	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2-Yürürlüğe Giriş^{b)} (Beklenen Tarih)
1	Arıtma çamurunun tarımda kullanılması halinde çevrenin ve özellikle toprağın korunması hakkında 12 Haziran 1986 tarih ve 86/278/EEC sayılı Konsey Direktifi	Toprak Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliğinin gözden geçirilmesi	Çevre ve Orman Bakanlığı	2004, I. Çeyrek	2- 2004, I. Çeyrek

^{a)} Sağlık Bakanlığı çalışmalara katkıda bulunacaktır.

^{b)} Bu başlık altında yer alan mevzuatın uygulanması, hem kamu hem özel sektör için ağır yatırım ihtiyacı gerektirdiğinden, alt yapı yatırımlarına ve teknik kapasitenin güçlendirilmesine ihtiyaç bulunmaktadır. Bu itibarla, hangi kapsamda yürürlüğe konulacağı mevzuat hazırlıkları esnasında belirlenecektir.

3- Mevzuatın Uyum ve Uygulanması İçin Kurumsal Yapılanma Takvimi

Bu aşamada kurumsal yapılanma öngörülmemektedir.

4- Planlanan Finansman İhtiyacı

Bu aşamada planlanan finansman ihtiyacı bulunmamaktadır. Türkiye için Entegre Çevresel Uyumlaştırma Stratejisi Projesi (2002 - 31739) sonuçlandığında yatırım ihtiyacı ortaya konabilecektir.

Ana Unsur 22.1.5 Kentsel Atıksu Arıtımı

1- Kısa Bilgi

91/271/EEC sayılı Konsey Direktifine karşılık gelen Türk mevzuatı Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğidir. Ancak uygulamada belediyeler adına arıtma tesisinin yapılması İller Bankası ve Büyükşehir Belediyelerinin, kırsal kesimde ise Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün yetkisi altındadır. Şehir atıksularına ilişkin deşarj parametreleri, AB mevzuatı ile tam uyumlu değildir ve mevzuat uyumlaştırmasının yanı sıra mevcut arıtma tesislerine de ilave yatırım yapılması gerekecektir. Direktif ağır yatırım gerektiren direktifler içinde değerlendirildiğinden tam uygulamaya geçilebilmesi için geçiş dönemine ihtiyaç vardır.

2- Mevzuat Uyum Takvimi

Tablo 22.1.5.1

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2-Yürürlüğe Giriş ^{a)} (Beklenen Tarih)
1	Kentsel atıksu arıtımı konulu 21 Mayıs 1991 tarih ve 91/271/EEC sayılı Konsey Direktifi	Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinin gözden geçirilmesi	Çevre ve Orman Bakanlığı ^{b)}	2005, IV. Çeyrek	2- 2005, IV. Çeyrek

^{a)} Bu başlık altında yer alan mevzuatın uygulanması, hem kamu hem özel sektör için ağır yatırım ihtiyacı gerektirdiğinden, alt yapı yatırımlarına ve teknik kapasitenin güçlendirilmesine ihtiyaç bulunmaktadır. Bu itibarla, hangi kapsamda yürürlüğe konulacağı mevzuat hazırlıkları esnasında belirlenecektir.

^{b)} Uygulamadan sorumlu kuruluşlar; büyükşehir belediyeleri, belediyeler, İller Bankası, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü

3- Mevzuatın Uyum ve Uygulanması İçin Kurumsal Yapılanma Takvimi

Tablo 22.1.5.2

No	Yapılması Gerekenler - (Çevre ve Orman Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
1	Mevcut kurumsal yapının ve alt yapının güçlendirilmesi (araç, ofis, laboratuvar gibi)	2004-2006
2	Personel alımı	2004-2006
3	Personel eğitimi	2004-2006

4-Planlanan Finansman İhtiyacı

Tablo 22.1.5.3

(Euro)

İhtiyaçlar - (Çevre ve Orman Bakanlığı)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
I-Yatırım ^{a)}					
II- Mevzuatın Uyum ve Uygulanması					
Personel Alımı	2004-2006	160.000			160.000

Tablo 22.1.5.3 (Devamı)**(Euro)**

İhtiyaçlar - (Çevre ve Orman Bakanlığı)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
Eğitim	2004-2006	5.000	50.000		55.000
Danışman İhtiyacı	2004-2006		200.000		200.000
Tercüme	2004-2006	5.000	10.000		15.000
Diğer					
Toplam		170.000	260.000		430.000

a) Türkiye İçin Entegre Çevresel Uyumlaştırma Stratejisi Projesi (2002-31739) sonuçlandırıldığında yatırım ihtiyacı ortaya konabilecektir. Öte yandan 2002 Yılı Mali İşbirliği Programlaması kapsamında yer alan Türkiye'de Çevre Alanında Kapasite Geliştirilmesi Projesinin (TR-362.03) çevre ile ilgili ağır yatırımlar bileşeni çerçevesinde, üyelik için öncelikli çevre projelerinin belirlenmesi ve AB'nin çevre ile ilgili direktiflerinin gerektirdiği ağır yatırımların finanse edilebilmesi için bir mekanizma geliştirilmesinin desteklenmesi çalışmaları yürütülecektir.

Ana Unsur 22.1.6 İçme ve Kullanma Suyu Kalitesi

1- Kısa Bilgi

Su yönetimi ile ilgili ve bu Öncelikte yer alan direktiflere karşılık gelen Türk mevzuatı, Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği ve 25 Temmuz 2001 tarih ve 24759 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İçilebilir Nitelikteki Suların İstihali, Ambalajlanması Satışı ve Denetlenmesi Hakkında Yönetmeliktir. İçilebilir Nitelikteki Suların İstihali, Ambalajlanması, Satışı ve Denetlenmesi Hakkında Yönetmeliği kaldırarak yürürlüğe girecek olan Şişelenmiş Sular ile İçme ve Kullanma Suları Hakkında Yönetmelik Taslağı konusunda çalışmalar sürdürülmektedir. İçme ve kullanma suyu kalitesi ile ilgili direktifler ülkemizde farklı kurum ve kuruluşların yetki alanına girmektedir. Direktiflere karşılık gelen Türk mevzuatı kısmen uyumludur. 98/83/EC sayılı içme sularına ilişkin Direktife uyum sağlanması amacı ile 2004 yılı Mali İşbirliği Programlamasına sunulmak üzere bir proje hazırlanmıştır.

2- Mevzuat Uyum Takvimi

Tablo 22.1.6.1

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2-Yürürlüğe Giriş (Beklenen Tarih)
1	İnsani tüketim amaçlı suyun kalitesi ile ilgili 3 Kasım 1998 tarih ve 98/83/EC sayılı Konsey Direktifi	Şişelenmiş Sular ile İçme ve Kullanma Suları Hakkında Yönetmelik	Sağlık Bakanlığı	2004, IV. Çeyrek	2- 2004, IV. Çeyrek

Tablo 22.1.6.1 (Devamı)

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2-Yürürlüğe Giriş (Beklenen Tarih)
2	Üye Devletlerde kullanılan içme suyunun analiz sıklığı ve ölçüm metotlarına dair 9 Ekim 1979 tarih ve 79/869/EEC sayılı Konsey Direktifi	Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği Numune Alma ve Analiz Metotları Tebliğinin gözden geçirilmesi	Çevre ve Orman Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2- 2005, IV. Çeyrek
3	Üye Devletlerde içme suyu için kullanılacak yüzey suyu kalitesine dair 16 Haziran 1975 tarih ve 75/440/EEC sayılı Konsey Direktifi	Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinin gözden geçirilmesi	Çevre ve Orman Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2. 2005, IV. Çeyrek

3- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması İçin Kurumsal Yapılanma Takvimi**Tablo 22.1.6.2**

No.	Yapılması Gerekenler - (Sağlık Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
1	Bakanlık merkez kadro, RSHM çalışanları ve il sağlık müdürlükleri düzeyinde içme ve kullanma suyu kalitesi konusunda görev yapacak elemanların mevzuat ve uygulama konusunda eğitimi	2004-2006
2	RHSM ve Halk Sağlığı Laboratuvarının teknik donanım eksikliklerinin giderilmesi ve güçlendirilmesi	2004-2006
3	İçme ve kullanma suyu kalitesi konusunda RSHM ve Halk Sağlığı Laboratuvarları çalışanlarına, bir Üye Devletin akredite olmuş laboratuvarından teknik destek ve eğitim sağlanması	2004-2006
4	İletişim ve bilgi değişimi için veri ağı sisteminin kurulması	2004-2006
5	İnsani tüketim amaçlı kullanım sularıyla ilgili diğer otoritelerle işbirliğinin ve koordinasyonun sağlanması	2004-2006
6	İnsani tüketim amaçlı kullanım suyunun kalitesiyle ilgili risk noktalarının tespiti ve iyileştirme çalışmalarının yapılması	2004-2006

Tablo 22.1.6.2 (Devamı)

No.	Yapılması Gerekenler - (Sağlık Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
7	Üretici ve tüketicilerin eğitimi	2004-2006
8	İnsani tüketim amaçlı kullanım sularının örnek alımı ve analizine ilişkin ulusal protokolün geliştirilmesi ve uygulanması	2004-2006
9	İçme ve kullanma sularına yönelik oluşabilecek tehditlerin giderilmesine yönelik ulusal müdahale stratejisinin oluşturulması ve uygulanması	2004-2006

4-Planlanan Finansman İhtiyacı**Tablo 22.1.6.3****(Euro)**

İhtiyaçlar - (Sağlık Bakanlığı)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
I-Yatırım^{a)}					
Mali İşbirliği Programlaması ^{b)}	2005-2006	1.400.000	3.120.000		4.520.000
II- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması			(1)		
Personel Alımı	2004-2006	160.000			160.000
Eğitim	2004-2006		(2)		
Danışman İhtiyacı	2004-2006		(3)		
Tercüme	2004-2006	5.000	10 000		15.000
Diğer			(1)+(2)+(3)= 2.000.000 ^{c)}		2.000.000
Toplam		1.565.000	5.130.000		6.695.000

^{a)} Türkiye İçin Entegre Çevresel Uyumlaştırma Stratejisi Projesi (2002-31739) sonuçlandığında yatırım ihtiyacı ortaya konabilecektir. Öte yandan 2002 Yılı Mali İşbirliği Programlaması kapsamında yer alan Türkiye'de Çevre Alanında Kapasite Geliştirilmesi Projesinin (TR-362.03) çevre ile ilgili ağır yatırımlar bileşeni çerçevesinde, üyelik için öncelikli çevre projelerinin belirlenmesi ve AB'nin çevre ile ilgili direktiflerinin gerektirdiği ağır yatırımların finanse edilebilmesi için bir mekanizma geliştirilmesinin desteklenmesi çalışmaları yürütülecektir.

^{b)} 2004 yılı Mali İşbirliği Programlamasına önerilecek Su Kalitesi Projesi yatırım tutarıdır.

^{c)} 2004 yılı Mali İşbirliği Programlamasına önerilecek Su Kalitesi Projesi teknik yardım tutarıdır.

Ana Unsur 22.1.7 Yüzeysel Su ve Yeraltı Suyu Kalitesi

1- Kısa Bilgi

Su yönetimi ile ilgili ve bu Öncelikte yer alan direktiflere karşılık gelen Türk mevzuatı, Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği, Su Ürünleri Yönetmeliği ve 23 Aralık 1960 tarih ve 10688 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanundur.

Su kalitesinin izlenmesine yönelik olarak Sağlık Bakanlığı, halk sağlığının korunması amacıyla denize kıyısı olan illerde deniz suyu kalitesini izleme çalışmaları yapmaktadır. Bu kapsamda alınan analizlerin değerlendirilmesi Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından çıkarılan Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinde öngörülen sınır değerlere göre yapılmaktadır. Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinde öngörülen hükümler ve parametreler 76/160/EEC sayılı Direktifi tam olarak karşılamamaktadır. 76/160/EEC sayılı yüzeysel suları ile ilgili Direktife uyum sağlanması amacı ile 2004 yılı Mali İşbirliği Programlamasına sunulmak üzere bir proje hazırlanmıştır.

2- Mevzuat Uyum Takvimi

Tablo 22.1.7.1

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2-Yürürlüğe Giriş (Beklenen Tarih)
1	Yüzme sularının kalitesine dair 8 Aralık 1975 tarih ve 76/160/EEC sayılı Konsey Direktifi	Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinin gözden geçirilmesi	Çevre ve Orman Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2- 2005, IV. Çeyrek
		Yüzme Suyu Kalitesi Tebliği	Sağlık Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2- 2005, IV. Çeyrek
2	Deniz kabuklularının ortamlarının kalitesinin korunmasına dair 30 Ekim 1979 tarih ve 79/923/EEC sayılı Konsey Direktifi	Genelge	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2- 2005, IV. Çeyrek
3	Balıkların yaşamını korumaya yönelik tatlı su kalitesine dair 18 Temmuz 1978 tarih ve 78/659/EEC sayılı Konsey Direktifi	Su Ürünleri Yönetmeliğinin gözden geçirilmesi	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı	30.06.2004	2- 15.07.2005
4	Bazı tehlikeli maddelerin yarattığı yeraltı suyu kirliliğinin önlenmesine dair 17 Aralık 1979 tarih ve 80/68/EEC sayılı Konsey Direktifi	Suda Tehlikeli ve Zararlı Maddeler Tebliğinin gözden geçirilmesi	Çevre ve Orman Bakanlığı ^{a)}	2005, IV. Çeyrek	2- 2005, IV. Çeyrek

^{a)} Yeraltı sularının kullanılması ve korunmasından sorumlu idare 167 sayılı Yeraltı Suları Kanunu ve 6200 sayılı Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü'nün Teşkilat ve Vazifeleri Hakkında Kanun uyarınca yetkili kılınan Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüdür.

3-Mevzuatın Uyum ve Uygulanması İçin Kurumsal Yapılanma Takvimi

Tablo 22.1.7.2

No	Yapılması Gerekenler - (Tarım ve Köyişleri Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
1	Laboratuvarların alt yapısının su kirliliği analizleri konusunda güçlendirilmesi	2004-2006
2	İl Müdürlüğündeki teknik elemanların eğitimi	2004-2006

Tablo 22.1.7.3

No.	Yapılması Gerekenler - (Sağlık Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
1	Bakanlık merkez kadro, RSHM çalışanları, il sağlık müdürlükleri ve halk sağlığı laboratuvarları düzeyinde halk sağlığı yüzme suyu kalitesine ilişkin olarak görev yapacak elemanların mevzuat uyum ve uygulama konusunda eğitimi	2004-2006
2	Direktifle uyumlu taslakta öngörülecek parametrelerin analizine yönelik laboratuvar teknik alt yapısının güçlendirilmesi	2004-2006
3	Yüzme suyu kalitesi konusunda çalışan RSHM Başkanlığı ve halk sağlığı laboratuvarlarına bir Üye Devletin akredite olmuş laboratuvarından teknik destek ve eğitiminin sağlanması	2004-2006
4	İletişim ve bilgi değişimi için veri ağı sisteminin geliştirilmesi	2004-2006
5	Yüzme sularıyla ilgili diğer otoritelerle işbirliğinin ve koordinasyonun sağlanması	2004-2006
6	Türkiye’de yüzme suyuna yönelik olarak numune alma / izleme noktalarının hangi kriterlere göre belirleneceğinin tespiti	2004-2006
7	Örnek alma metotları hususunda AB normları ile uyumlu bir ulusal rehberin yayımlanması ve bu konuda numune alan ve analizi yapan personelin eğitimi	2004-2006
8	Yüzme sularında halk sağlığını tehdit edebilecek durumların giderilebilmesine yönelik ulusal müdahale stratejisinin oluşturulması	2004-2006

4-Planlanan Finansman İhtiyacı

Tablo 22.1.7.4

(Euro)

İhtiyaçlar - (Tarım ve Köyişleri Bakanlığı)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
I-Yatırım					
II- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması					
Personel Alımı					
Eğitim	2004-2006	5.000	50.000		55.000
Danışman İhtiyacı	2004-2006		200.000		200.000
Tercüme	2004-2006	5.000	10.000		15.000
Diğer			80.000		80.000
Toplam		10.000	340.000		350.000

Tablo 22.1.7.5

(Euro)

İhtiyaçlar - (Sağlık Bakanlığı) ^{a)}	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
I-Yatırım ^{b)}					
II- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması					
Personel Alımı	2004-2006	160.000			160.000
Eğitim					
Danışman İhtiyacı					
Tercüme	2004-2006	5.000	5.000		10.000
Diğer					
Toplam		165.000	5.000		170.000

^{a)} Mali İşbirliği Programlamasına sunulmak üzere hazırlanmış su ile ilgili proje fişinde yüzmeye suları ile ilgili 76/160/EEC sayılı Direktif de bulunmaktadır. Bu projeye ait bilgiler Tablo 22.1.6.3'te verilmektedir.

^{b)} Türkiye İçin Entegre Çevresel Uyumlaştırma Stratejisi Projesi (2002-31739) sonuçlandırıldığında yatırım ihtiyacı ortaya konabilecektir. Öte yandan 2002 Yılı Mali İşbirliği Programlaması kapsamında yer alan Türkiye'de Çevre Alanında Kapasite Geliştirilmesi Projesinin (TR-362.03) çevre ile ilgili ağır yatırımlar bileşeni çerçevesinde, üyelik için öncelikli çevre projelerinin belirlenmesi ve AB'nin çevre ile ilgili direktiflerinin gerektirdiği ağır yatırımların finanse edilebilmesi için bir mekanizma geliştirilmesinin desteklenmesi çalışmaları yürütülecektir.

ÖNCELİK 22.2 Atık Yönetiminin Etkinleştirilmesi

2003 yılı Katılım Ortaklığı Belgesinde kısa vadeli hedefler arasında yer alan atık yönetimi konusundaki AB mevzuatına uyum sağlanmasına ve uygulanmasına başlanması ve orta vadede yer verilen AB mevzuatına uyumun tamamlanması, çevre ile ilgili verilerin toplanması ve çevrenin korunmasını sağlamak için idari ve izleme kapasitesinin güçlendirilmesi hedefi göz önüne alınarak, atık yönetiminin etkinleştirilmesi tedbiri öncelik olarak belirlenmiştir.

Atık yönetimi konusunda, mevcut mevzuatımız, ilgili AB mevzuatının önemli bölümünü karşılamakla birlikte, eksikliklerin giderilmesi amacıyla aşağıda sıralanan AB direktiflerine tamamıyla uyumlu taslak yönetmelikler ve değişiklik teklifleri hazırlanmasına yönelik çalışmalar başlatılmıştır. Atık yönetimi konusunda ülkemizin önemli sorunu endüstriden kaynaklanan tehlikeli atıkların, evsel nitelikli sanayi atıklarının, evsel atıkların, özel atıkların ve inşaat atıklarının ayrı toplama yapılmadan beraberce bertaraf edilmesidir. Ancak, Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından hazırlanan yönetmelikler çerçevesinde, özellikle Büyükşehirlerde entegre katı atık yönetimi çalışmalarına başlanmış olup, belli ölçüde atıkların kategorizasyonu yapılarak toplanması ve bertaraf edilmesi işlemleri yürütülmektedir. Ülkemizde gerek tehlikeli gerekse evsel nitelikli atıkların bertaraf edilmesine yönelik sınırlı sayıda da olsa tesis bulunmaktadır.

Türk mevzuatının, ambalajlama ve ambalaj atıkları Direktifine (94/62/EC), atık çerçeve Direktifine (75/442/EEC), tehlikeli atıklar Direktifine (91/689/EC), atıkların yakılmasına ilişkin Direktife (2000/76/EC), düzenli depolamaya ilişkin Direktife (99/31/EC) ve atıkların taşınmasına ilişkin Tüzüğe (259/93/EEC) uyumlaştırılması ve mevzuatın uygulanması için Çevre ve Orman Bakanlığında gerekli kapasitenin oluşturulmasına yönelik proje teklifi (TR-302.03) 2003 Mali İşbirliği Programlamasına sunulmuştur.

Ana Unsur 22.2.1 Entegre Atık Yönetimi

1-Kısa Bilgi

Tabloda verilen direktiflere karşılık olarak birçok mevzuatta ilgili hususlar yer almakta, ancak bu durum tekrarlara neden olmaktadır. Bu itibarla, Türkiye Çevre Mevzuatının İncelenmesi Projesi (MEDA/TUR/ENLARG/D4-01) sonuçları göz önüne alınarak, uygulamada kolaylık sağlayacağından hareketle, söz konusu direktiflere ilişkin ayrı yönetmelikler hazırlanması öngörülmektedir.

2-Mevzuat Uyum Takvimi

Tablo 22.2.1.1

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2-Yürürlüğe Giriş ^{a)} (Beklenen Tarih)
1	Atıklara ilişkin 15 Temmuz 1975 tarih ve 75/442/EEC sayılı Konsey Direktifi	Atık Çerçeve Yönetmeliği	Çevre ve Orman Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2- 2005, IV. Çeyrek
2	Atıklar hakkında 75/442/EEC sayılı Konsey Direktifinin 1a maddesine göre bir atık listesi oluşturulmasına dair 94/3/EC sayılı Kararı ve tehlikeli maddelere ilişkin 91/689/EEC sayılı Direktifi Madde 1(4) e doğrultusunda tehlikeli atık listesinin oluşturulmasına ilişkin Konsey Kararını yürürlükten kaldıran 2000/532/EC sayılı Komisyon Kararı	Atık Çerçeve Yönetmeliği Eki	Çevre ve Orman Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2- 2005, IV. Çeyrek

Tablo 22.2.1.1 (Devamı)

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2-Yürürlüğe Giriş ^{a)} (Beklenen Tarih)
3	Atıkların yakılmasına ilişkin 4 Aralık 2000 tarih ve 2000/76/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi ^{b)}	Atıkların Yakılmasına İlişkin Yönetmelik	Çevre ve Orman Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2- 2005, IV. Çeyrek
4	99/31/EC sayılı atıkların düzenli depolanmasına ilişkin Direktif	Atıkların Düzenli Depolanmasına İlişkin Yönetmelik	Çevre ve Orman Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2- 2005, IV. Çeyrek
5	Avrupa Birliği içinde veya dışında atıkların gemiye yüklenmesi kontrolü ve danışmanlık hakkındaki 1 Şubat 1993 tarih ve 259/93/EEC sayılı Konsey Tüzüğü	Atıkların Taşınımının Kontrolüne İlişkin Yönetmelik ^{c)}	Çevre ve Orman Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2- 2005, IV. Çeyrek

^{a)} Bu başlık altında yer alan mevzuatın uygulanması, hem kamu hem özel sektör için ağır yatırım ihtiyacı gerektirdiğinden, alt yapı yatırımlarına ve teknik kapasitenin güçlendirilmesine ihtiyaç bulunmaktadır. Bu itibarla, hangi kapsamda yürürlüğe konulacağı mevzuat hazırlıkları esnasında belirlenecektir.

^{b)} 89/369/EEC, 89/429/EEC ve 94/67/EEC sayılı Direktifleri yürürlükten kaldırmaktadır.

^{c)} Taslak Yönetmelik hazırlanırken 94/774/EC, 1547/1999/EC Komisyon Kararları dikkate alınacaktır.

3-Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması İçin Kurumsal Yapılanma Takvimi

Tablo 22.2.1.2

No	Yapılması Gerekenler - (Çevre ve Orman Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
1	Yerel otoritelerin (belediyeler) finansman yönünden güçlendirilmesi	2004'ten itibaren sürekli
2	Yerel otoritelerin (belediyeler) teknik açıdan güçlendirilmesi	2004'ten itibaren sürekli
3	Yerel otoritelerde (belediyeler) entegre atık yönetiminden sorumlu birimin oluşturularak personelinin bu konuda eğitilmesi	2004'ten itibaren sürekli
4	Atık miktarı, ara depolanması, bertaraf edilmesi gibi konularda bilgiye erişimin sağlanması için ağ (network) kurulması	2004'ten itibaren sürekli
5	Atık minimizasyonu için ayrı toplama sistemlerinin oluşturulması ve geri kazanım sistemlerinin güçlendirilmesi	2004- 2006
6	Geri kazanım ve bertaraf tesislerine lisans verme işlemlerinin alt yapısının güçlendirilmesi ve personel alımı ile bu konuda çalışan personelin eğitimcilerin eğitimi metodu ile eğitilmesi	2004-2006

4-Planlanan Finansman İhtiyacı

Tablo 22.2.1.3

(Euro)

İhtiyaçlar - (Çevre ve Orman Bakanlığı)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
I-Yatırım^{a)}					
II- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması	2004-2006		(1)		
Personel Alımı	2004-2006	160.000			160.000
Eğitim	2004-2006	5.000	(2)+50.000 ^{b)}		55.000
Danışman İhtiyacı	2004-2006		(3)+200.000 ^{c)}		200.000
Tercüme	2004-2006	5.000	10.000		15.000
Diğer	2004-2006		(1)+(2)+(3) = 1 400 000 ^{d)}		1.400.000
Toplam		170.000	1.660.000		1.830.000

^{a)} Türkiye İçin Entegre Çevresel Uyumlaştırma Stratejisi Projesi (2002-31739) sonuçlandırıldığında yatırım ihtiyacı ortaya konabilecektir. Öte yandan 2002 Yılı Mali İşbirliği Programlaması kapsamında yer alan Türkiye'de Çevre Alanında Kapasite Geliştirilmesi Projesinin (TR-362.03) çevre ile ilgili ağır yatırımlar bileşeni çerçevesinde, üyelik için öncelikli çevre projelerinin belirlenmesi ve AB'nin çevre ile ilgili direktiflerinin gerektirdiği ağır yatırımların finanse edilebilmesi için bir mekanizma geliştirilmesinin desteklenmesi çalışmaları yürütülecektir.

^{b)} 2003 Mali İşbirliği Programlamasında yer alan projede (TR-0302.03) ele alınmayan AB mevzuatına ilişkin olarak talep edilmektedir.

^{c)} 2003 Mali İşbirliği Programlamasında yer alan projede (TR-0302.03) ele alınmayan AB mevzuatına ilişkin olarak talep edilmektedir.

^{d)} 2003 Mali İşbirliği Projesi(TR-302.03) atık yönetimi bileşeni Eşleştirme (twinning) Projesi tutarıdır.

Ana Unsur 22.2.2 Tehlikeli Atık Yönetimi

1-Kısa Bilgi

27 Ağustos 1995 tarih ve 22387 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği, 75/442/EEC sayılı Atık Çerçeve Direktifinin tanımlarının ve hükümlerinin büyük kısmına karşılık gelmektedir. Ancak, Yönetmelikte, AB atık yönetimi prensiplerine uygun hükümler net olarak yer almamakta ve kayıt tutma, izleme ve yürürlüğe koymaya ilişkin hükümlerin güçlendirilmesi ihtiyacı bulunmaktadır. İlgili Türk mevzuatının değiştirilmesi çalışmaları başlamış olup, ulusal bütçeden finanse edilen Tehlikeli Atıkların Yönetimi Projesi sonuçları ışığında uyumlaştırma stratejileri hazırlanmaktadır.

Türkiye, 1994 tarihinden itibaren Basel Sözleşmesine taraftır. Sözleşme hükümleri Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği kapsamında bire bir uygulanmaktadır. AB'ye üyelik sürecinde atıkların taşınımının kontrolüne ilişkin ayrı bir yönetmelik hazırlanması öngörülmektedir.

2-Mevzuat Uyum Takvimi

Tablo 22.2.2.1

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2-Yürürlüğe Giriş ^{a)} (Beklenen Tarih)
1	Tehlikeli atıklar hakkında 12 Aralık 1991 tarih ve 91/689/EEC sayılı Konsey Direktifi	Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliğinin gözden geçirilmesi	Çevre ve Orman Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2- 2005, IV. Çeyrek

^{a)} Bu başlık altında yer alan mevzuatın uygulanması hem kamu hem özel sektör için ağır yatırım ihtiyacı gerektirdiğinden, alt yapı yatırımlarına ve teknik kapasitenin güçlendirilmesine ihtiyaç bulunmaktadır. Bu itibarla, hangi kapsamda yürürlüğe konulacağı mevzuat hazırlıkları esnasında belirlenecektir.

3-Mevzuatın Uyum ve Uygulanması İçin Kurumsal Yapılanma Takvimi

Tablo 22.2.2.2

No	Yapılması Gerekenler - (Çevre ve Orman Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
1	Tehlikeli atık envanter sisteminin güçlendirilmesi ve teknoloji transferi için ağ kurulması	2004-2006
2	Geri kazanım ve bertaraf tesislerine lisans verme işlemlerinin alt yapısının güçlendirilmesi ile personel alımı ve bu konuda çalışan personelin eğitimi	2004-2006
3	Merkez , taşra teşkilatı ve yerel otorite (belediyeler) personelinin eğitilmesi	2004-2006
4	Sanayicilerin eğitilmesi	2004-2006

4-Planlanan Finansman İhtiyacı

Tablo 22.2.2.3

(Euro)

İhtiyaçlar - (Çevre ve Orman Bakanlığı)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
I-Yatırım ^{a)}					
II- Mevzuatın Uyum ve Uygulanması ^{b)}					
Personel Alımı	2004-2006	160.000			160.000

Tablo 22.2.2.3 (Devamı)**(Euro)**

İhtiyaçlar - (Çevre ve Orman Bakanlığı)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
Eğitim	2004-2006	5.000	50.000 ^{e)}		55.000
Danışman İhtiyacı	2004-2006		200.000 ^{e)}		200.000
Tercüme	2004-2006	5.000	10.000		15.000
Diğer					
Toplam		170.000	260.000		430.000

a) Türkiye İçin Entegre Çevresel Uyumlaştırma Stratejisi Projesi (2002-31739) sonuçlandırıldığında yatırım ihtiyacı ortaya konabilecektir. Öte yandan 2002 Yılı Mali İşbirliği Programlaması kapsamında yer alan Türkiye'de Çevre Alanında Kapasite Geliştirilmesi Projesinin (TR-362.03) çevre ile ilgili ağır yatırımlar bileşeni çerçevesinde, üyelik için öncelikli çevre projelerinin belirlenmesi ve AB'nin çevre ile ilgili direktiflerinin gerektirdiği ağır yatırımların finanse edilebilmesi için bir mekanizma geliştirilmesinin desteklenmesi çalışmaları yürütülecektir.

b) 2003 Mali İşbirliğine sunulan TR-302.03 sayılı projenin atık yönetimi bileşenine ait bilgiler Tablo 22.2.1.3'te verilmektedir.

c) 2003 Mali İşbirliği Programlamasında yer alan projede (TR-0302.03) ele alınmayan AB mevzuatına ilişkin olarak talep edilmektedir.

Ana Unsur 22.2.3 Özel Atık Yönetimi

1-Kısa Bilgi

Yürürlükte bulunan Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği kapsamında ambalaj atıklarının yönetimine ilişkin hususlar bulunmaktadır. Atık yağlar, Poliklorlu Bifenil (PCB) ve Poliklorlu Terfenillerin (PCT) atıkları, kullanılmış piller ve akümülatörler ise Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği kapsamında yer almaktadır. Ancak, Hurda Atıklara İlişkin Direktifin hükümlerini yansıtan bir Türk mevzuatı bulunmamaktadır. Mevcut mevzuatın bir kısmı, halihazırda söz konusu atıkların yönetimine ilişkin direktiflerin bazı hükümleriyle uyumlu olmakla birlikte, bazı yasal boşluklar ve net olarak belirlenmesi gereken hususlar mevcuttur. Bu bağlamda, aşağıda sıralanan AB direktiflerine tamamiyle uyumlu taslak yönetmeliklerin hazırlanması çalışmaları başlatılmıştır.

2-Mevzuat Uyum Takvimi

Tablo 22.2.3.1

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2-Yürürlüğe Giriş^{a)} (Beklenen Tarih)
1	Ambalajlama ve ambalaj atıklarına ilişkin 20 aralık 1994 tarih ve 94/62/EC sayılı Konsey Direktifi	Ambalaj ve Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği ^{b)}	Çevre ve Orman Bakanlığı	2003, IV. Çeyrek	2- 2004, II.Çeyrek

Tablo 22.2.3.1 (Devamı)

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2-Yürürlüğe Giriş ^{a)} (Beklenen Tarih)
2	Atık yağların bertaraf edilmesine ilişkin 16 Haziran 1975 tarih ve 75/439/EEC sayılı Konsey Direktifi (75/439/EEC sayılı Konsey Direktifini tadil eden 87/101/EEC sayılı Direktif)	Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği	Çevre ve Orman Bakanlığı	2004, II.Çeyrek	2- 2004, II.Çeyrek
3	Poliklorlu bifenil ve poliklorlu terfenillerin (PCB/PCT) ortadan kaldırılması hakkında 16 Eylül 1996 tarih ve 96/59/EC sayılı Konsey Direktifi	PCB ve PCT Atıklarının Yönetimine İlişkin Tebliğ	Çevre ve Orman Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2- 2005, IV. Çeyrek
4	Bazı tehlikeli maddeler ihtiva eden piller ve akümülatörlere ilişkin 18 Mart 1991 tarih ve 91/157/EEC sayılı Konsey Direktifi (98/101/EC sayılı Direktifle birlikte değerlendirilecektir)	Kullanılmış Pil ve Akümülatörlerin Kontrolüne İlişkin Yönetmelik	Çevre ve Orman Bakanlığı	2004, II. Çeyrek	2- 2004, II. Çeyrek
5	Bazı tehlikeli maddeleri ihtiva eden piller ve akümülatörlere ilişkin 91/157/EEC sayılı Direktifin teknik gelişmelere uyarlanmasına ilişkin 4 Ekim 1993 tarih ve 93/86/EC sayılı Komisyon Direktifi	Kullanılmış Pil ve Akümülatörlerin Kontrolüne İlişkin Yönetmelik	Çevre ve Orman Bakanlığı	2004, II. Çeyrek	2- 2004, II. Çeyrek
6	Hurda Taşıtlara İlişkin 18 Eylül 2000 tarih ve 2000/53/EC sayılı Direktif	Hurda Taşıtların Kontrolü ve Yönetimine İlişkin Yönetmelik	Çevre ve Orman Bakanlığı Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ^{c)}	2005, IV. Çeyrek	2. 2005, IV. Çeyrek

^{a)} Bu başlık altında yer alan mevzuatın uygulanması hem kamu hem özel sektör için ağır yatırım ihtiyacı gerektirdiğinden, alt yapı yatırımlarına ve teknik kapasitenin güçlendirilmesine ihtiyaç bulunmaktadır. Bu itibarla, hangi kapsamda yürürlüğe konulacağı mevzuat hazırlıkları esnasında belirlenecektir.

^{b)} Taslak yönetmelik hazırlanırken 99/652/EC, 97/129/EC, 2001/171/EC, 97/138/EC, 99/177/EC, 99/42/EC ve 99/823/EC sayılı Kararlar dikkate alınacaktır.

^{c)} Çalışmalara katkı sağlayacaktır.

3-Mevzuatın Uyum ve Uygulanması İçin Kurumsal Yapılanma Takvimi

Tablo 22.2.3.2

No	Yapılması Gerekenler - (Çevre ve Orman Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
1	Ambalaj atıkları için ayrı toplama sistemlerinin oluşturulması	2004'ten itibaren sürekli

Tablo 22.2.3.2 (Devamı)

No	Yapılması Gerekenler - (Çevre ve Orman Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
2	Yerel otoritelerin (belediyeler) finansman yönünden güçlendirilmesi	2004'ten itibaren sürekli
3	Yerel otoritelerin (belediyeler) teknik açıdan güçlendirilmesi	2004'ten itibaren sürekli
4	Personel alımı ve eğitimi	2004-2006
5	Özel atık envanter sisteminin güçlendirilmesi ve teknoloji transferi için ağ kurulması	2004-2006
6	Geri kazanım ve bertaraf tesislerine lisans verme işlemlerinin alt yapısının güçlendirilmesi	2004-2006

4-Planlanan Finansman İhtiyacı**Tablo 22.2.3.3****(Euro)**

İhtiyaçlar - (Çevre ve Orman Bakanlığı)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
I-Yatırım^{a)}					
II- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması^{b)}					
Personel Alımı	2004-2006	160.000			160.000
Eğitim	2004-2006	5.000	50.000 ^{c)}		55.000
Danışman İhtiyacı	2004-2006		200.000 ^{c)}		200.000
Tercüme	2004-2006	5.000	10.000		15.000
Diğer					
Toplam		170.000	260.000		430.000

^{a)} Türkiye İçin Entegre Çevresel Uyumlaştırma Stratejisi Projesi (2002-31739) sonuçlandığında yatırım ihtiyacı ortaya konabilecektir. Öte yandan 2002 Yılı Mali İşbirliği Programlaması kapsamında yer alan Türkiye'de Çevre Alanında Kapasite Geliştirilmesi Projesinin (TR-362.03) çevre ile ilgili ağır yatırımlar bileşeni çerçevesinde, üyelik için öncelikli çevre projelerinin belirlenmesi ve AB'nin çevre ile ilgili direktiflerinin gerektirdiği ağır yatırımların finanse edilebilmesi için bir mekanizma geliştirilmesinin desteklenmesi çalışmaları yürütülecektir.

^{b)} 2003 Mali İşbirliğine sunulan Projeye ait bilgiler Tablo 22.2.1.3'te verilmektedir.

^{c)} 2003 Mali İşbirliği Programlamasında yer alan projede (TR-0302.03) ele alınmayan AB mevzuatına ilişkin olarak talep edilmektedir.

ÖNCELİK 22.3 Hava Kalitesinin İyileştirilmesi

1-Kısa Bilgi

2003 yılı Katılım Ortaklığı Belgesinde kısa vadeli hedefler arasında yer alan, çerçeve mevzuat konusundaki AB mevzuatına uyum sağlanmasına ve uygulanmasına başlanması ve orta vade hedeflerinde yer verilen AB mevzuatına uyumun tamamlanması, çevre ile ilgili verilerin toplanması ve çevrenin korunmasını sağlamak için idari ve izleme kapasitesinin güçlendirilmesi hedefleri göz önüne alınarak, hava kalitesi konusu öncelik olarak ele alınmıştır.

AB hava kalitesi mevzuatı ile Türk hava kalitesi mevzuatı arasındaki farklılıkların giderilmesi ihtiyacı vardır. Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından sürdürülmekte olan mevzuat uyum çalışmalarına Sağlık Bakanlığınca da katkıda bulunmaktadır.

Hollanda Hükümeti ile ikili işbirliği MATRA Programı altında desteklenen Dış Ortam Hava Kalitesi Tayini ve Yönetimine Dair Konsey Direktifi ile Üye Devletlerdeki Ölçüm Ağları ve Ayrı Ayrı Ölçüm İstasyonlarından Elde Edilen Veri ve Bilgilerin Karşılıklı Değişimine Dair 97/101/EC sayılı Konsey Kararına Yönelik RSHM Başkanlığı Kurumsal ve İşletimsel Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi 2003 yılında başlamıştır. Ayrıca 2003 Mali İşbirliği Programlamasına sunulan Hava Kalitesi, Kimyasallar ve Atık Yönetimi Alanında Türkiye'nin Desteklenmesi Projesi kapsamında 96/62/EC sayılı Hava Kalitesi Çerçeve Direktifinin uyumlaştırılması ve uygulanmasına yönelik olarak idari kapasitenin geliştirilmesi konusu çalışılacaktır.

Hava kalitesi konusunda yayımlanan idari düzenlemeler Ek 22.1'de sunulmaktadır.

2-Mevzuat Uyum Takvimi

Tablo 22.3.1

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş ^{a)}	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2-Yürürlüğe Giriş (Beklenen Tarih)
1	Dış hava kalitesinin değerlendirilmesi ve yönetimine dair 27 Eylül 1996 tarih ve 96/62/EC sayılı Konsey Direktifi	Yönetmelik	Çevre ve Orman Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	b)
2	Havadaki sülfür dioksit, nitrojen dioksit, nitrojen oksit, partikül ve kurşun değerlerinin sınırlanması ile ilgili 22 Nisan 1999 tarih ve 99/30/EC sayılı Konsey Direktifi (2001/744/EC sayılı Direktif ile tadil edilmiştir ^{c)}	Yönetmelik	Çevre ve Orman Bakanlığı	Mevzuatın hazırlanması 2005, IV. Çeyrek	b)
3	Havadaki ozona ilişkin 12 Şubat 2002 tarihli 2002/3/EC sayılı Konsey Direktifi	Yönetmelik	Çevre ve Orman Bakanlığı	Mevzuatın hazırlanması 2005, IV. Çeyrek	b)

Tablo 22.3.1 (Devamı)

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş ^{a)}	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2-Yürürlüğe Giriş (Beklenen Tarih)
4	Hava kalitesinde karbon monoksit ve benzen için sınır değerlerin belirlenmesine dair 16 Kasım 2000 tarih ve 2000/69/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi	Yönetmelik	Çevre ve Orman Bakanlığı	Mevzuatın hazırlanması 2005, IV. Çeyrek	b)
5	Bazı sıvı yakıtların kükürt oranının azaltılmasına ve 93/12/EEC sayılı Direktifin değiştirilmesine dair 26 Nisan 1999 tarih ve 99/32/EC sayılı Konsey Direktifi	İdari düzenleme	Çevre ve Orman Bakanlığı		d)
6	Dizel yakıt ve benzin kalitelerine ilişkin 13 Ekim 1998 tarih ve 98/70/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi	Yönetmelik	Çevre ve Orman Bakanlığı		d)
7	Yeni binek araçlarının pazarlamasında yakıt ekonomisi ve karbondioksit emisyonu konusunda tüketicilerin bilgilendirilmesine ilişkin 13 Aralık 1999 tarih ve 1999/94/EC sayılı Konsey Direktifi	Yeni binek araçların yakıt ekonomisi ve karbondioksit emisyonu konusunda tüketicilerin bilgilendirilmesine ilişkin Tebliğ	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	2003, II. Çeyrek	2- 2007, I. Çeyrek ^{d)}

^{a)} Sağlık Bakanlığı çalışmalara katkıda bulunacaktır.

^{b)} Bu başlık altında yer alan mevzuatın uygulanması hem kamu hem özel sektör için ağır yatırım ihtiyacı gerektirdiğinden, alt yapı yatırımlarına ve teknik kapasitenin güçlendirilmesine ihtiyaç bulunmaktadır. Bu itibarla, hangi tarihte yürürlüğe konulacağı mevzuat hazırlıkları esnasında belirlenecektir.

^{c)} Sınır değerleri ile ilgili 80/779/EEC, 82/884/EEC, 85/203/EEC sayılı Konsey Direktifleri ile birlikte değerlendirilecektir.

^{d)} Direktif kapsamındaki yakıtlara ilişkin sınır değerlerin sağlanması Türkiye Petrol Rafinerileri Anonim Şirketi (TÜPRAS) tarafından gerçekleştirilecek akaryakıt kalitesinin artırılmasına yönelik yatırımlara bağlıdır. Gerekli hukuki düzenleme yatırıma ilişkin gelişmelere paralel olarak ele alınacaktır ve/veya uygulama tarihleri yatırımlara bağlı olarak belirlenecektir.

3- Mevzuatın Uyum ve Uygulanması İçin Kurumsal Yapılanma Takvimi

Tablo 22.3.2

No	Yapılması Gerekenler - (Çevre ve Orman Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
Hava Kalitesi		
1	Ulusal, bölgesel ve yerel düzeyde yetkili otoritenin tayini	2006

Tablo 22.3.2 (Devamı)

No	Yapılması Gerekenler - (Çevre ve Orman Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
2	Çevre ve Orman Bakanlığının teknik ve idari anlamda güçlendirilmesi	2006
3	Hava kalitesi izleme istasyon ağının ve ölçüm kalite sisteminin oluşturulması, laboratuvar altyapısının geliştirilmesi	2006'dan sonra
4	Bütün farklı alanlarda (izleme ve modelleme dahil) hava kalitesi değerlendirmesi, envanter çıkarılması	2010
5	Hava kalitesinin sağlanamadığı alanlarda hava kalitesini iyileştirecek planların hazırlanması	2010
6	Hava kalitesinin iyileştirilmesi için planların uygulanması	2010
7	Sera gazları, kirleticilerin sınır ötesi taşınması gibi konularda izleme sistemlerinin kurulması	2010
8	Hava kalitesi konusunda görev yapacak elemanların mevzuat ve teknik konularda eğitimi	2004-2010
Yakıt Kalitesi		
1	Ülkemizde dizel yakıt kalitesinin iyileştirilmesi	2007
2	Ülkemizde benzin kalitesinin iyileştirilmesi	2007
3	Otomobiller dışında kullanılan akaryakıt kalitesinin iyileştirilmesi	TÜPRAŞ'ın yatırımlarına gereksinim göstermektedir.

Tablo 22.3.3

No.	Yapılması Gerekenler - (Sağlık Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
1	Bakanlık merkez kadro, RSHM çalışanları ve İl sağlık müdürlükleri düzeyinde hava kalitesi konusunda görev yapacak elemanların mevzuat uyum ve uygulaması konusunda eğitimi	2004-2006
2	Hava kalitesi izleme faaliyetlerine yönelik RSHM ve Halk Sağlığı Laboratuvar alt yapısının teknik donanım eksikliklerinin giderilmesi	2004-2006
3	Hava kalitesi konusunda halkın bilgilendirilmesine yönelik sistemin güçlendirilmesi	2004-2006

4-Planlanan Finansman İhtiyacı

Tablo 22.3.4

(Euro)

İhtiyaçlar - (Çevre ve Orman Bakanlığı)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
I-Yatırım ^{a)}					
II- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması	2004-2006		(1)		
Personel Alımı					
Eğitim	2004-2006	5.000	(2)+50.000 ^{b)}		55.000
Danışman İhtiyacı	2004-2006		(3)+200.000 ^{b)}		200.000
Tercüme	2004-2006	5.000	10.000		15.000
Diğer TR-0302.03 ^{c)}	2004-2006		(1)+(2)+(3) = 1.500.000		1.500.000
Toplam		10.000	1.760.000		1.770.000

^{a)} Türkiye İçin Entegre Çevresel Uyulaştırma Stratejisi Projesi (2002-31739) sonuçlandırıldığında yatırım ihtiyacı ortaya konabilecektir. Öte yandan 2002 Yılı Mali İşbirliği Programlaması kapsamında yer alan Türkiye'de Çevre Alanında Kapasite Geliştirilmesi Projesinin (TR-362.03) çevre ile ilgili ağır yatırımlar bileşeni çerçevesinde, üyelik için öncelikli çevre projelerinin belirlenmesi ve AB'nin çevre ile ilgili direktiflerinin gerektirdiği ağır yatırımların finanse edilebilmesi için bir mekanizma geliştirilmesinin desteklenmesi çalışmaları yürütülecektir.

^{b)} 2003 Mali İşbirliği Programlamasında yer alan projede (TR-302.03) ele alınmayan AB mevzuatına ilişkin olarak talep edilmektedir. Sağlık Bakanlığının ihtiyaçları da bu kapsamda değerlendirilmektedir.

^{c)} Bu tutar 2003 Mali İşbirliği Programlamasına sunulan TR-302.03 sayılı Türkiye'nin Hava Kalitesi, Kimyasallar ve Atık Yönetimi Konularında Desteklenmesi Projesinin hava kalitesi bileşeni (hava kalitesi ile ilgili (96/62/EC) ve büyük yakma tesisleri ile ilgili 2001/80/EC sayılı Direktifler) için toplam Eşleştirme (twinning) Projesi tutarıdır.

Tablo 22.3.5

(Euro)

İhtiyaçlar - (Sağlık Bakanlığı)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
I-Yatırım					
a-TR-0302.03 ^{a)}	2004-2006	a- 350.000	a- 1.050.000		a- 1.400.000
b-Diğer ^{b)}	2004-2006	b- (1)	b- (2)	b- (3)	b- 2.000.000 – 4.000.000
II- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması	2004-2006			(4)	
Personel Alımı	2004-2006	160.000			160.000
Eğitim	2004-2006	5.000		(5)	5.000
Danışman İhtiyacı	2004-2006			(6)	
Tercüme	2004-2006	5.000	10.000		15.000
Diğerleri				(4)+(5)+(6) = 403 000 ^{c)}	403.000
Toplam		520.000	1.060.000	403.000	3.983.000 - 5.983.000

^{a)} 2003 Mali İşbirliği Programlamasına sunulan TR-0302.03 sayılı Türkiye'nin Hava Kalitesi, Kimyasallar ve Atık Yönetim Konularında Desteklenmesi Projesi yatırım tutarlarıdır, Eşleştirme (Twinning) Projesi tutarı Tablo 22.3.4'te verilmektedir.

^{b)} 2003 Mali İşbirliği Programlamasında yer alan projede (TR-0302.03) ele alınmayan AB mevzuatına ilişkin olarak talep edilmektedir.

^{c)} Hollanda Hükümeti ile ikili işbirliği çerçevesinde yürütülen Dış Ortam Hava Kalitesi Tayini ve Yönetimine Dair Konsey Direktifi ile Üye Ülkelerdeki Ölçüm Ağları ve Ayrı Ayrı Ölçüm İstasyonlarından elde edilen veri ve bilgilerin karşılıklı değişimine dair Konsey Kararına yönelik RSHM Başkanlığı Kurumsal ve İşletimsel Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi (MAT02/TR/9/2)

ÖNCELİK 22.4. Doğanın Korunması

1- Kısa Bilgi

2003 yılı Katılım Ortaklığı Belgesinde doğa koruma ile ilgili AB mevzuatına uyum ve uygulamaya başlanması kısa vadeli öncelikler arasında yer almaktadır.

Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşmenin Uygulanmasına Dair Yönetmelik 27 Aralık 2001 tarih ve 24623 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmeliğe konu olan türlerin ticaretine ilişkin olarak ise, Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin İthaline İlişkin Tebliğ (İthalat:2003/19) ile Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin İhracatına İlişkin Tebliğ (İhracat:2003/1) 21 Şubat 2003 tarih ve 25027

sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Söz konusu yönetmeliğin hazırlanmasında 338/97/EC sayılı Direktif dikkate alınmıştır. Ancak, ilgili mevzuat ile kısmi uyum sağlanabilmiş olup, mevzuata tam uyum için çalışmalar devam etmektedir.

2002 yılı Mali İşbirliği Programlamasında çevre başlığı altında yer alan Türkiye İçin Çevre Alanında Kapasite Geliştirilmesi Eşleştirme (twinning) Projesi kapsamında:

- 97/49/EEC sayılı Komisyon Direktifi ile değiştirilen yabani kuşların korunmasına dair 2 Nisan 1979 tarih ve 79/409/EEC sayılı Direktif
- 97/62/EC sayılı Komisyon Direktifi ile değiştirilen yabani fauna ve flora ile habitatlarının korunmasına dair 21 Mayıs 1992 tarih ve 92/43/EEC sayılı Direktif
- Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme (CITES) ile ilgili 9 Aralık 1996 tarih ve 338/97/EC sayılı Konsey Tüzüğü
- Yabani hayvan ve bitki örtüsü türlerinin ticaretin düzenlenmesi yoluyla korunması hakkında 338/97/EC sayılı Konsey Tüzüğü'nün uygulanması ile ilgili ayrıntılı kurallar belirleyen 30 Ağustos 2001 tarih ve 1808/2001/EC sayılı Komisyon Tüzüğü

bulunmaktadır.

Mevcut mevzuattaki boşluk ve zayıflıkların giderilmesi amacıyla Çevre Kanunu, Milli Parklar Kanunu ve Kara Avcılığı Kanununda revizyon çalışmaları sürdürülmekle birlikte, Habitat ve Kuş Direktiflerinin Türk mevzuatına aktarılması, biyolojik çeşitliliğin korunması ve doğa korumaya ilişkin olarak yeni bir Kanun çıkarılması gerekli görülmektedir. Bu yeni Kanun, AB'nin çevre mevzuatının mevcut doğa koruma bölümü bileşeninin ulusal mevzuata aktarılması ve uygulanması için de bir çerçeve sağlayacaktır.

Küresel Çevre İmkamı (Global Environmental Facility - GEF) fonlarından finanse edilen bir proje ile biyolojik çeşitliliğin korunması ve doğa korumaya ilişkin yeni bir Kanun çıkarılması konusunda bir strateji hazırlanmıştır.

2- Mevzuat Uyum Takvimi

Tablo 22.4.1

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2-Yürürlüğe Giriş (Beklenen Tarih)
1	97/62/EC sayılı Komisyon Direktifi ile değiştirilen yabani fauna ve flora ile habitatlarının korunmasına dair 21 Mayıs 1992 tarih ve 92/43/EEC sayılı Direktif	Biyolojik çeşitliliğin korunması ve doğa korumaya ilişkin yeni Kanun ve aşağıdaki Kanunlar için değişiklikler: 2872 sayılı Çevre Kanunu	Çevre ve Orman Bakanlığı Kültür ve Turizm Bakanlığı	Ekim 2004	1- 2004, IV. Çeyrek 2- 2005, III.Çeyrek
2	Önerilen Natura 2000 alanları için bir alan bilgi formatına ilişkin 18 Aralık 1996 tarih ve 97/266/EC sayılı Konsey Kararı	3167 sayılı Kara Avcılığı Kanunu 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu			
3	Yabani kuşların korunmasına dair 79/409/EEC sayılı Direktifi değiştiren 29 Temmuz 1997 tarih ve 97/49/EC sayılı Konsey Direktifi				

Tablo 22.4.1 (Devamı)

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2-Yürürlüğe Giriş (Beklenen Tarih)
4	Yabani hayvan ve bitki örtüsü türlerinin ticaretin düzenlenmesi yoluyla korunmasına ilişkin 9 Aralık 1996 tarih ve 338/97/EC sayılı Konsey Tüzüğü	CITES Ulusal Uygulama Yönetmeliğinin gözden geçirilmesi	Çevre ve Orman Bakanlığı Tarım ve Köyişleri Bakanlığı TÜBİTAK Dış Ticaret Müsteşarlığı Gümrük Müsteşarlığı	2004, IV. Çeyrek	2- 2004, IV. Çeyrek
		Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin İhracatına İlişkin Tebliğde (İhracat:2003/1) değişiklik	Dış Ticaret Müsteşarlığı	15.12.2004	2- 31.12.2004
		Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin İthaline İlişkin Tebliğde (İthalat:2003/19) değişiklik	Dış Ticaret Müsteşarlığı	15.12.2004	2- 31.12.2004
		Kara Avcılığı Kanunu Tasarısı	Çevre ve Orman Bakanlığı	31.12.2003	1- 2004, IV. Çeyrek 2- 2005, III.Çeyrek
5	Yabani hayvan ve bitki örtüsü türlerinin ticaretin düzenlenmesi yoluyla korunması hakkında 338/97/EC sayılı Konsey Tüzüğü'nün uygulanması ile ilgili ayrıntılı kurallar belirleyen 30 Ağustos 2001 tarih ve 1808/2001/EC sayılı Komisyon Tüzüğü	CITES Ulusal Uygulama Yönetmeliğinin gözden geçirilmesi	Çevre ve Orman Bakanlığı Tarım ve Köyişleri Bakanlığı TÜBİTAK Dış Ticaret Müsteşarlığı Gümrük Müsteşarlığı	2004, IV. Çeyrek	2- 2004, IV. Çeyrek

Tablo 22.4.1 (Davamı)

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2-Yürürlüğe Giriş (Beklenen Tarih)
		Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin İhracatına İlişkin Tebliğde (İhracat:2003/1) değişiklik	Dış Ticaret Müsteşarlığı	15.12.2004	2- 31.12.2004
		Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin İthaline İlişkin Tebliğde (İthalat:2003/19) değişiklik		15.12.2004	2- 31.12.2004
		Kara Avcılığı Kanunu Tasarısı	Çevre ve Orman Bakanlığı	31.12.2003	1- 2004, IV. Çeyrek 2- 2005, III.Çeyrek
6	Topluluk dahilinde bacaktan yakalayan tuzakların kullanımını ve bacaktan yakalayan tuzaklar veya uluslararası insani yakalama standartlarına uymayan yöntemler kullanılan ülkelerde yaşayan hayvan türlerinin post ve diğer işlenmiş ürünlerinin Topluluğa sokulmasını yasaklayan 4 Kasım 1991 tarih ve 3254/91/EEC sayılı Konsey Tüzüğü	Kara Avcılığı Kanunu Tasarısı	Çevre ve Orman Bakanlığı	31.12.2003	1- 2004, IV. Çeyrek 2- 2005, III.Çeyrek
7	3254/91/EC sayılı Konsey Tüzüğü'nün kapsamına giren postlar ve bunlardan yapılan ürünlerin belgelenmesine ilişkin hükümleri içeren 10 Ocak 1997 tarih ve 35/97/EC sayılı Komisyon Tüzüğü	Kara Avcılığı Kanunu Tasarısı	Çevre ve Orman Bakanlığı	31.12.2003	1- 2004, IV. Çeyrek 2- 2005, III.Çeyrek

Tablo 22.4.1 (Davamı)

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2-Yürürlüğe Giriş (Beklenen Tarih)
8	35/997/EC sayılı Komisyon Tüzüğü'nün 1 (1) maddesi ve 3254/91/EEC sayılı Tüzüğü'nün 3(1) maddesinin 2. paragrafında verilen listeye ilişkin 22 Temmuz 1997 tarih ve 97/602/EC sayılı Konsey Kararı	Kara Avcılığı Kanunu Tasarısı	Çevre ve Orman Bakanlığı	31.12.2003	1- 2004, IV. Çeyrek 2- 2005, III.Çeyrek
9	Balina ve diğer cetacean ürünlerinin ithaline ilişkin 20 Ocak 1982 tarih ve 348/81/EEC sayılı Konsey Tüzüğü	Hukuki Düzenleme	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı		Müzakere sürecinde belirlenecektir.
10	Belirli fok yavrularının ve bunların ürünlerinin Üye Devletlere ithaline ilişkin 28 Mart 1983 tarih ve 83/129/EEC sayılı Konsey Direktifi	Hukuki Düzenleme	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı		Müzakere sürecinde belirlenecektir.
11	Yabani hayvanların hayvanat bahçelerinde barındırılmasına ilişkin 29 Mart 1999 tarih ve 1999/22/EC sayılı Direktif ^{a)}	Hayvanat Bahçelerinin Kurulması ve Açılması Yönetmeliği	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı	28.08.2004	Kasım 2004
12	Deneysel ve bilimsel amaçla kullanılan hayvanların korunmasına ilişkin Üye Devletlerin yasa, yönetmelik ve idari hükümlerinin yaklaştırılması hakkında 24 Kasım 1986 tarih ve 86/609/EEC sayılı Konsey Direktifi	Deneysel ve Diğer Bilimsel Amaçlarla Kullanılan Hayvanların Korunmasına İlişkin Hukuki Düzenleme	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Çevre ve Orman Bakanlığı Sağlık Bakanlığı	2004, II. Çeyrek	2004, II. Çeyrek
13	Deneysel ve diğer bilimsel amaçlarla kullanılan hayvanların korunması danışma komitesi kuran 9 Şubat 1990 tarih ve 90/67/EEC sayılı Komisyon Kararı	Deneysel ve Diğer Bilimsel Amaçlarla Kullanılan Hayvanların Korunmasına İlişkin Hukuki Düzenleme	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Çevre ve Orman Bakanlığı Sağlık Bakanlığı	2004, II. Çeyrek	2004, II. Çeyrek

^{a)} Bu AB mevzuatı Tarım başlığı altında Öncelik 7.2'de ele alınmıştır.

3- Mevzuatın Uyum ve Uygulanması İçin Kurumsal Yapılanma Takvimi

Tablo 22.4.2

No	Yapılması Gerekenler - (Çevre ve Orman Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
1	Alan ilanı, izleme ve uygulamanın yönlendirilmesi konularından sorumlu bir ulusal koruma konseyi ya da komitesinin kurulması	2004, II. Çeyrek
2	Doğa koruma planlaması ve saha planlaması alanlarında yeni birleştirilmiş olan Orman ve Çevre Bakanlıklarının kurumsal kapasitelerinin gözden geçirilmesi	Ocak 2004
3	Tam bir korunan alanlar ağı (network) oluşturulması için yerel finansman, personel ve ekipman kapasitelerinin güçlendirilmesi	2005
4	Doğa koruma yönetimi, rehabilitasyonu ve restorasyonu ve bunun ulusal, bölgesel ve yerel düzeydeki etkilerinden sorumlu bütün kuruluşlar arasında bir koordinasyon mekanizmasının ve Bakanlıkta teknik alt yapının kurulması	2005
5	Natura 2000 alanlarının izlenmesi için bir veri tabanı sisteminin kurulması	2006
6	Türler için izleme veri tabanlarının oluşturulması	2006
7	Yeni yasanın yaptırımı için kapasitenin güçlendirilmesi	2005 - 2006
8	Halkın bilinçlendirilmesi ve eğitiminin artırılması	2003 - 2005
9	Öncelikli ihtiyaçların ve projelerin değerlendirilmesi	2004 - 2005
10	CITES türlerinin teşhis ve tanımlanmasında kullanılacak verilerin bilgisayar ortamında derlenmesi ^{a)}	2005
11	CITES belgelerinin standardizasyonu ve veri bankasının oluşturulması ^{a)}	2005
12	İlgili resmi kurumlar ve kamuya yönelik bilgi ağının oluşturulması ^{a)}	2005
13	CITES türleri için mevcut kurtarma merkezlerinin iyileştirilmesi ve yenilerinin kurulması	b)
14	CITES türleri için koruma, kontrol ve izleme sistemlerinin oluşturulması	b)
15	Paydaşların eğitimi ve bilgilendirme toplantıları ^{a)}	2003 - 2005
16	İlgili kurumların CITES uygulamalarına yönelik kapasitelerinin geliştirilmesi konusunda fizibilite çalışması	2005

Tablo 22.4.2 (devamı)

No	Yapılması Gerekenler - (Çevre ve Orman Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
17	İlgili kurumların CITES uygulamalarına yönelik kapasitelerinin geliştirilmesi	16. maddedeki çalışmanın sonucuna göre belirlenecektir.
18	CITES mevzuatının ulusal ve uluslararası koordinasyonunun etkin yürütülmesi için Çevre ve Orman Bakanlığı kurumsal alt yapısının desteklenmesi	2004
19	CITES ofis/ofislerinin oluşturulması	b)
20	CITES sözleşmesi listelerine girmek üzere, uluslararası ticaret nedeniyle nesilleri tehlike altına giren yerli yabani hayvan ve bitki türlerin tespiti için araştırmaların desteklenmesi	2004 ^{c)}
21	Deneysel çalışmalar ve diğer bilimsel amaçlarla kullanılan hayvanların korunması için bir danışma komitesinin ve bu komiteye hizmet edecek sekreteryanın kurulması ve çalışmalarına devam etmesi	2004'ten itibaren sürekli

a) Türkiye İçin Çevre Alanında Kapasite Geliştirilmesi Eşleştirme (Twinning) Projesi kapsamında tamamlanması öngörülmektedir.

b) Türkiye İçin Çevre Alanında Kapasite Geliştirilmesi Eşleştirme (Twinning) Projesi sonucuna göre ihtiyaçlar belirlenecektir.

c) Öncelikli türlerin tespitinden başlamak üzere sürekli olarak yapılması öngörülmektedir.

4- Planlanan Finansman İhtiyacı

Tablo 22.4.3**(Euro)**

İhtiyaçlar - (Çevre ve Orman Bakanlığı)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
I-Yatırım	1 - 9 No'lu yapılanmalar	Çalışma gruplarının çıktılarına dayanarak, 2005'te belirlenecektir			
	18 No'lu yapılanma	2004	3.000	12.000	15.000
	2002 Eşleştirme (Twinning) ^{a)}	2003 - 2005	1.000.000	3.000.000	4.000.000

Tablo 22.4.3 (Devamı)

(Euro)

İhtiyaçlar - (Çevre ve Orman Bakanlığı)		Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
II- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması						
2002 Eşleştirme (Twinning) ^{a)}		2003 - 2005		1.500.000		1.500.000
Personel Alımı	1 - 9 No'lu yapılanmalar	2004 - 2005	75.230 ^{b)}	50.689 ^{c)}		125.919
	16,18 No'lu yapılanmalar	2004 - 2005	180.000 ^{d)}			180.000
Eğitim	1 - 9 No'lu yapılanmalar	2005	İnternet sitesi ve broşürler = 2.112			2.112
Danışman İhtiyacı	1 - 9 No'lu yapılanmalar	2004		52.969 ^{e)}		52.969
	16 No'lu yapılanma	2005	Yerli danışman (2 adam / ay) = 15.000	Yabancı danışman (2 adam / ay) = 60.000		75.000
Tercüme		2003 - 2004	Türk mevzuatının tercümesi = 3000	6.759		9.759
Diğer	1 - 9 No'lu yapılanmalar	2004 - 2005	8.448 ^{f)}			8.448
	20 No'lu yapılanma ^{g)}	2004 - 2006		1.500.000		1.500.000
	Habitat ve Kuşlar direktiflerinin uygulanması maliyeti ^{h)}	2004 - 2006		1.100.000		1.100.000
	21 No'lu yapılanma ^{h)}	2004 - 2006	720.000			720.000
Toplam		2003 - 2006	2.006.790	7.292.417		9.299.207

^{a)} 2002 Mali İşbirliğinde çevre başlığı altında yer alan Türkiye İçin Çevre Alanında Kapasite Geliştirilmesi Eşleştirme (twinning) Projesi.

^{b)} Görev 1: Çevre ve Orman Bakanlığı koordinatör 22.810, Görev 2: Yönlendirme komitesi 10.391, Görev 3: Görev gücü 8.448, Görev 4: Hukuk uzmanı 10.264, Görev 6: Teknik grup 23.317.

^{c)} Eşleştirme (Twinning Arrangement) Çalışma gruplarının desteklenmesi ve yasa hazırlama uzmanlığı.

^{d)} ÇOB CITES ofis (5 kişi/yıl): 160.000, Proje ekibi (16 adam/ay): 20.000.

^{e)} Görev 2 & 3: Ulusal danışmanlık 12.672, Görev 4: Hukuk danışmanlığı: 6.505, Görev 5 : Ulusal ve uluslararası danışmanlık: 33.792 (masraflar dahil).

^{f)} Halkla danışma için 2 Çalıştay (her biri için 150 kişi): 5,069, İletişim ve intranet sitesi: 3.379.

^{g)} 2002 eşleştirme (twinning) projesi kapsamında olmayan, CITES listelerine eklenmesi öngörülen ülkemizdeki yabancı hayvan ve bitki türlerinin araştırılması ve/ veya bu yönde yürütülen çalışmaların desteklenmesi çalışması.

^{h)} Türkiye Çevre Mevzuatının İncelenmesi Projesi (MEDA/TUR/ENLARG/D4-01) kapsamında belirlenen tahmini değerler kullanılmıştır.

ÖNCELİK 22.5 Endüstriyel Kirlilik ve Risk Yönetimi

1-Kısa Bilgi

2003 yılı Katılım Ortaklığı Belgesinde kısa vadeli hedefler arasında yer alan, mevzuatın uyum ve uygulamasına başlanması ve orta vadede uyumlaştırmanın tamamlanması hedefi göz önüne alınarak, endüstriyel kirlilik ve risk konusu öncelik olarak ele alınmıştır.

Hollanda Hükümeti ile ikili işbirliği programı altında (MATRA) desteklenen IPPC (Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrolü) Direktifine Uyum Sağlanması için İdari Kapasitenin Güçlendirilmesi Projesi 2003 yılında uygulanmaya başlanmıştır. Ayrıca, 2003 Mali İşbirliği Programlamasına sunulan Hava Kalitesi, Kimyasallar ve Atık Yönetimi Alanında Türkiye'nin Desteklenmesi Projesi (TR-362.03) kapsamında 2001/80/EC sayılı büyük yakma tesislerinden havaya yayılan bazı kirlenici maddelerin sınırlandırılması hakkında Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifinin uyumlaştırılması ve uygulanmasına yönelik olarak idari kapasite geliştirilmesi konusu ele alınacaktır.

1996 yılında Seveso I Direktifi tercüme edilerek, Büyük Endüstriyel Kazalar için Yerel Acil Durum Planı Genelgesi hazırlanmış ve tüm illere gönderilmiştir. Seveso II Direktifi (96/82/EC) kapsamında Çevre Acil Durum Merkezinin Görevleri ve Acil Durumlarda Müdahale Esaslarına Dair Yönetmelik Taslağı hazırlanmaktadır. İlgili mevzuatın uygulanması hem kamu hem özel sektör için ağır yatırım ihtiyacı gerektirdiğinden, Seveso II Direktifi bu Ulusal Programda değerlendirilememiştir.

Endüstriyel kirlilik ve risk yönetimi konusunda özellikle entegre kirliliğin önlenmesi ve kontrolü ve büyük yakma tesisleri ile ilgili direktiflerin uyumlaştırılması ve uygulanması için önemli alt yapı yatırımlarına ve teknik kapasitenin güçlendirilmesine ihtiyaç vardır.

Bu başlık altında yer alan direktiflerin uygulanabilmesi için bu yatırım ihtiyacının karşılanmasına bağlı olarak geçiş dönemlerine ihtiyaç duyulacaktır.

2-Mevzuat Uyum Takvimi

Tablo 22.5.1

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş ^{a)}	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2-Yürürlüğe Giriş (Beklenen Tarih)
1	Entegre kirlilik önleme ve kontrolü ile ilgili 24 Eylül 1996 tarih ve 96/61/EC sayılı Konsey Direktifi	Hukuki Düzenleme	Çevre ve Orman Bakanlığı	2006, IV. Çeyrek	b)
2	Endüstriyel fabrikalardan kaynaklanan hava kirliliği ile mücadele edilmesi hakkında 28 Haziran 1984 tarih ve 84/360 sayılı Konsey Direktifi	Hukuki Düzenleme	Çevre ve Orman Bakanlığı	2006, IV. Çeyrek	b)
3	Büyük yakma tesislerinden havaya yayılan bazı kirlenici maddelerin sınırlandırılması hakkında 23 Ekim 2001 tarih ve 2001/80/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi	Hukuki Düzenleme	Çevre ve Orman Bakanlığı	2006, II. Çeyrek	b)

^{a)} Konuyla ilgili mevzuat uyum çalışmalarına Sağlık Bakanlığı da katkıda bulunacaktır.

^{b)} Bu başlık altında yer alan mevzuatın uygulanması, hem kamu hem özel sektör için ağır yatırım ihtiyacı gerektirdiğinden, alt yapı yatırımlarına ve teknik kapasitenin güçlendirilmesine ihtiyaç bulunmaktadır. Bu itibarla, hangi tarihte yürürlüğe konulacağı mevzuat hazırlıkları esnasında belirlenecektir.

3- Mevzuatın Uygulanması İçin Kurumsal Yapılanma Takvimi

Tablo 22.5.2

No	Yapılması Gerekenler - (Çevre ve Orman Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
Endüstri Tesisleri		
1	Yetkili otorite tayini	2006, II. Çeyrek
2	Büyük yakma tesislerinin envanterinin çıkarılması	2004-2006
3	Büyük yakma tesisleri Direktifi kapsamında belirlenen emisyon sınırlamasını sağlayıcı teknolojik değişimlerin maliyet analizlerinin çıkarılması	2004-2006
4	Teknoloji, arıtma yöntemleri gibi konularda envanter çalışmasının yapılması	2004-2006
5	Emisyon envanterinin çıkarılması	2006'dan sonra
6	Emisyon yüklerinin azaltılmasına yönelik programların oluşturulması	2006'dan sonra
7	Yeni teknolojilere geçiş için mali kaynakların ve zaman periyotlarının saptanması	2006'dan sonra
8	Kirleticilerin sürekli ölçülmesi için ekipman ve alt yapının ve ölçüm kalite sisteminin oluşturulması	2006, II. Çeyrek
Entegre Kirlilik Önleme		
1	Kapsam envanterinin çıkarılması (IPPC Direktifinde yer alan EK-1 Tesisleri)	2006
2	Türkiye için "En İyi Teknolojilerin" belirlenmesi ve uyum gerekliliklerinin ve maliyet analizlerinin yapılması	2006
3	Kurumsal yapı gereklilikleri analizinin yapılması ve yetki karmaşasının giderilmesi	2004-2006
4	İzin usullerindeki aksaklıkların giderilmesi ve sistemin basitleştirilmesi	2006
5	Teknolojik ve idari altyapı oluşturulması	2010
6	İnsan kaynakları konusunda kapasite artırımı	2010
7	Uygulayıcı personel için uygulama kılavuzlarının hazırlanması	2010
8	Sektörler için uygulama kılavuzlarının hazırlanması	2010

Tablo 22.5.2 (Devamı)

No	Yapılması Gerekenler - (Çevre ve Orman Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
9	Ekonomik ve teknolojik olarak uygun emisyon sınırlarının uygulanması	2010
10	Emisyonların ölçülmesinde akreditasyonun sağlanması ve emisyon verilerinin hazırlanarak Avrupa Komisyonuna gönderilmesi	2010
11	Entegre izin uygulamalarının başlatılması	2010

4- Planlanan Finansman İhtiyacı**Tablo 22.5.3****(Euro)**

İhtiyaçlar - (Çevre ve Orman Bakanlığı)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
I-Yatırım ^{a)}					
II- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması ^{b)}	2004-2006			(1)	
Personel Alımı	2004-2006	160.000			160.000
Eğitim	2004-2006	5.000	50.000 ^{c)}	(2)	55.000
Danışman İhtiyacı	2004-2006		200.000 ^{c)}	(3)	200.000
Tercüme	2004-2006		20.000		20.000
Diğer				(1)+(2)+(3)= 525.000 ^{d)}	525.000
Toplam		165.000	270.000	525.000	960.000

^{a)} Türkiye İçin Entegre Çevresel Uyumlaştırma Stratejisi Projesi (2002-31739) sonuçlandırıldığında yatırım ihtiyacı ortaya konabilecektir. Öte yandan 2002 Yılı Mali İşbirliği Programlaması kapsamında yer alan Türkiye'de Çevre Alanında Kapasite Geliştirilmesi Projesinin (TR-362.03) çevre ile ilgili ağır yatırımlar bileşeni çerçevesinde, üyelik için öncelikli çevre projelerinin belirlenmesi ve AB'nin çevre ile ilgili direktiflerinin gerektirdiği ağır yatırımların finanse edilebilmesi için bir mekanizma geliştirilmesinin desteklenmesi çalışmaları yürütülecektir.

^{b)} 96/62/EC ve 2001/80/EC sayılı Direktiflere ilişkin finansman bilgileri, 2003 Mali İşbirliği Programlamasına sunulan TR-0302.03 sayılı Türkiye'nin Hava Kalitesi, Kimyasallar ve Atık Yönetimi Konularında Desteklenmesi Projesi kapsamında Tablo 22.3.4'te verilmektedir.

^{c)} 2003 Mali İşbirliği Programlamasında yer alan projede (TR-302.03) ele alınmayan AB mevzuatına ilişkin olarak talep edilmektedir.

^{d)} Hollanda Hükümeti ile ikili işbirliği çerçevesinde yürütülen "IPPC Direktifinin Mevzuata Kazandırılmasında İnsan Kaynakları Açısından Kapasite Artırımı Projesi" (PPA02/TR/7/10).

ÖNCELİK 22.6 Çevresel Etki Değerlendirilmesi (ÇED) Sürecinin Güçlendirilerek Etkinleştirilmesi ve Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Direktifine Uyum Sağlanması

1- Kısa Bilgi

2003 yılı Katılım Ortaklığı Belgesinde kısa vadeli hedefler arasında yer alan, Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Direktifinin uygulanması hedefi göz önüne alınarak, ÇED sürecinin güçlendirilerek etkinleştirilmesi ve 2003 yılı Katılım Ortaklığı Belgesinde kısa vadeli hedefleri arasında yer alan mevzuata uyum sağlanmasına başlanması ve orta vadede uyumlaştırmanın tamamlanması hedefi göz önüne alınarak Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Direktifine uyum sağlanması öncelik olarak ele alınmıştır.

Hollanda Hükümeti ile ikili işbirliği kapsamında, MATRA Programından desteklenen SÇD Direktifinin Türkiye İçin Uyumlaştırılması ve Uygulanması Projesi 2002 yılında uygulanmaya başlamış olup, proje 2004 sonu itibarı ile tamamlanacaktır. Proje, Taslak SÇD yönetmeliğinin işlerliğinin sınanacağı turizm sektörüne ilişkin bir pilot çalışmayı da içermektedir.

Çevresel Etki Değerlendirmesi konusunda yapılmış olan idari düzenlemeler Ek 22.1’de sunulmaktadır.

2- Mevzuat Uyum Takvimi

Tablo 22.6.1

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2-Yürürlüğe Giriş (Beklenen Tarih)
1	Bazı planlar ve programların çevre üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesine ilişkin 27 Haziran 2001 tarih ve 2001/42/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi	Stratejik Çevresel Değerlendirme Yönetmeliği	Çevre ve Orman Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2. 2005, IV. Çeyrek

3- Mevzuatın Uyum ve Uygulanması İçin Kurumsal Yapılanma Takvimi

Tablo 22.6.2

No	Yapılması Gerekenler - (Çevre ve Orman Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
1	Mevcut kurumsal yapının güçlendirilmesi için ÇED sürecine dahil personelin eğitimi	2003-2005
2	Mevcut kurumsal yapının güçlendirilmesi için SÇD konusunda çalışan personelin eğitimi	2003-2005
3	ÇED ve SÇD sürecinin etkinliğini artırmak üzere sektörel rehber dokümanların hazırlanması	2003-2005

Tablo 22.6.2 (Devamı)

No	Yapılması Gerekenler - (Çevre ve Orman Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
4	SÇD uygulaması yapacak diğer Bakanlık personelinin ve yerel yönetimlerin eğitimcilerin eğitimi metodu ile eğitimi	2003-2005
5	SÇD Yönetmeliğinin uygulamalarını izlemek üzere kapasitenin güçlendirilmesi	2005-2006

4- Planlanan Finansman İhtiyacı**Tablo 22.6.3****(Euro)**

İhtiyaçlar - (Çevre ve Orman Bakanlığı)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
I-Yatırım					
II- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması	2003-2005			(1)	
Personel Alımı					
Eğitim	2003-2006	10.000	100.000	(2)	110.000
Danışman İhtiyacı	2004-2006		400.000	(3)	400.000
Tercüme	2003-2006		20.000		20.000
Diğer				(1)+(2)+(3)= 403.000 ^{a)}	403.000
Toplam		10.000	520.000	403.000	933.000

^{a)} Hollanda Hükümeti ile ikili işbirliği çerçevesinde yürütülen SÇD Direktifinin Türkiye'de Uyumlaştırılması ve Uygulanması Projesi (MAT 02/TR/9/1)

ÖNCELİK 22.7 Çevresel Gürültü Yönetimi

1-Kısa Bilgi

2003 yılı Katılım Ortaklığı Belgesinde kısa vadeli hedefler arasında yer alan, mevzuatın uyum ve uygulamasına başlanması ve orta vadede uyumlaştırmanın tamamlanması hedefi göz önüne alınarak, çevresel gürültü konusu öncelik olarak ele alınmıştır.

AB gürültü mevzuatı ile Türk mevzuatı arasında farklılıkların giderilmesi için özellikle çevresel gürültü yönetimi ve değerlendirilmesine ilişkin 25 Haziran 2002 tarih ve 2002/49/EC sayılı Konsey Direktifinde ele alınan stratejik gürültü haritalarının ve eylem planlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Bu haritalar çerçevesinde önleyici tedbirleri içeren eylem planlarının hazırlanması için de önemli alt yapı yatırımlarına ve teknik kapasitenin güçlendirilmesine ihtiyaç bulunmaktadır. Türkiye’de gürültü kirliliği ile ilgili olarak 11 Aralık 1986 tarih ve 19308 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Gürültü Kontrol Yönetmeliği yürürlüktedir. Yönetmeliğin uygulanması yerel yönetimler ve mahalli idareler tarafından gerçekleştirilmektedir. AB mevzuatına uyum amacıyla yönetmeliğin gözden geçirilmesi gereklidir.

Çevresel gürültü yönetimi konusunda yayımlanan idari düzenlemeler Ek 22.1’de sunulmaktadır

2- Mevzuat Uyum Takvimi

Tablo 22.7.1

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2-Yürürlüğe Giriş (Beklenen Tarih)
1	Çevresel gürültü yönetimi ve değerlendirilmesine ilişkin 25 Haziran 2002 tarihli 2002/49/EC sayılı Konsey Direktifi	İdari düzenleme	Çevre ve Orman Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2. 2006, IV. Çeyrek

3- Mevzuatın Uyum ve Uygulanması İçin Kurumsal Yapılanma Takvimi

Tablo 22.7.2

No	Yapılması Gerekenler - (Çevre ve Orman Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
1	Türkiye genelindeki endüstri ve ulaşım kaynaklı (karayolları, demiryolları ve havaalanları) gürültü göstergelerinin saptanması (hesaplama ve ölçüm yöntemleri kullanılarak)	2005-2007
2	Gürültünün toplum üzerindeki etkilerini belirlemek üzere “doz-etki” tayin yöntemlerinin belirlenmesi	2005-2007
3	Gürültü haritalarının hazırlanması	2005-2007
4	Gürültü kontrolüne yönelik eylem planlarının hazırlanması	2005-2007
5	Gürültü ölçüm kalite sisteminin oluşturulması ve teknik personel ve laboratuvar alt yapısının güçlendirilmesi	2005-2007

4- Planlanan Finansman İhtiyacı

Tablo 22.7.3

(Euro)

İhtiyaçlar - (Çevre ve Orman Bakanlığı)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
I-Yatırım^{a)}					
II- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması	2004-2006		(1)		
Personel Alımı					
Eğitim	2004-2006		(2)		
Danışman İhtiyacı	2004-2006		(3)		
Tercüme	2004-2006	5.000	10.000		15.000
Diğer			(1)+(2)+(3)= 1.000.000 ^{b)}		1.000.000
Toplam		5.000	1.010.000		1.015.000

^{a)} Türkiye İçin Entegre Çevresel Uyumlaştırma Stratejisi Projesi (2002-31739) sonuçlandırıldığında yatırım ihtiyacı ortaya konabilecektir

^{b)} Mali İşbirliği Programlamasına proje önerisi sunulacaktır.

ÖNCELİK 22.8 Kimyasallar Yönetimi

2003 yılı Katılım Ortaklığı Belgesinde kısa vadeli hedefler arasında yer alan, mevzuatın uyum ve uygulamasına başlanması ve orta vadede uyumlaştırmanın tamamlanması hedefi göz önüne alınarak, kimyasallar yönetimi konusu öncelik olarak ele alınmıştır.

Kimyasallar konusunda yayımlanan idari düzenlemeler Ek 22.1'de yer almaktadır.

Ana Unsor 22.8.1 Kimyasallar

1- Kısa Bilgi

Kimyasallarla ilgili 67/548/EEC, 99/45/EC ve bu Direktiflere bağlı 91/155/EEC ve 93/67/EEC Direktiflerinin uygulanmasına yönelik idari kapasitenin güçlendirilmesi ve hukuki düzenlemelerin yapılmasına yönelik olarak hazırlanan Hava Kalitesi, Kimyasallar ve Atık Yönetimi Alanında Türkiye'nin Desteklenmesi Projesi (TR-302.03) 2003 Mali İşbirliği Programlamasına sunulmuştur.

2- Mevzuat Uyum Takvimi

Tablo 22.8.1.1

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2-Yürürlüğe Giriş (Beklenen Tarih)
1	Bazı tehlikeli maddelerin sınıflandırılması, ambalajlanması ve etiketlenmesine ilişkin Üye Devletlerin mevzuatının yakınlaştırılması hakkında 27 Haziran 1967 tarih ve 67/548/EEC sayılı Konsey Direktifi	Tehlikeli Kimyasallar Yönetmeliğinin gözden geçirilmesi	Çevre ve Orman Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2. 2006, IV. Çeyrek
2	Tehlikeli müstahzarların sınıflandırılması, ambalajlanması ve etiketlenmesine ilişkin Üye Devletlerin mevzuatının yakınlaştırılması hakkında 31 Mayıs 1999 tarih ve 1999/45/EC sayılı Konsey Direktifi	Tehlikeli Kimyasallar Yönetmeliğinin gözden geçirilmesi	Çevre ve Orman Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2. 2006, IV. Çeyrek
3	67/548/EEC sayılı Konsey Direktifine göre bildirimde bulunan maddelerin insan ve çevre üzerindeki risklerini değerlendirme prensiplerine ilişkin 20 Temmuz 1993 tarih ve 93/67/EEC sayılı Konsey Direktifi	İdari düzenleme	Çevre ve Orman Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2. 2006, IV. Çeyrek
4	Tehlikeli kimyasalların ithalat ve ihracatına ilişkin 28 Ocak 2003 tarih ve 304/2003/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü (2455/92/EEC yürürlükten kaldırılmıştır)	Bazı tehlikeli kimyasalların ön bildirimli kabul sistemine göre ithali ve ihracatına ilişkin yönetmelik	Çevre ve Orman Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2. 2006, IV. Çeyrek
5	Mevcut maddelerin risklerinin değerlendirilmesi ve kontrolüne ilişkin 23 Mart 1993 tarih ve 793/93/EEC sayılı Konsey Tüzüğü	Mevcut maddelerin risklerinin değerlendirilmesi ve kontrolüne ilişkin yönetmelik	Çevre ve Orman Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2. 2006, IV. Çeyrek

3- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması İçin Kurumsal Yapılanma Takvimi

Tablo 22.8.1.2

No	Yapılması Gerekenler - (Çevre ve Orman Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
1	İdari kapasitenin belirlenmesi ve Türkiye’de piyasaya arz edilen kimyasal maddeler envanterinin oluşturulması	2004
2	Kimyasallar veri bankasının oluşturulması	2004, IV. Çeyrek – 2005, III. Çeyrek
3	Kimyasallara ilişkin direktiflerin uygulanması için ilgili tüm kurumlar dikkate alınarak kurumsal yapının oluşturulması ve güçlendirilmesi	2004, IV. Çeyrek – 2005, II. Çeyrek
4	Kimyasallara ilişkin direktiflerinin Türkiye’de uygulanması için eylem planının oluşturulması ve uygulanması	2005, IV.Çeyrek – 2006, II. Çeyrek
5	Eğiticilerin eğitimi ve bu çerçevede rehberlerin hazırlanması	2004, IV. Çeyrek – 2006, I. Çeyrek

4- Planlanan Finansman İhtiyacı

Tablo 22.8.1.3

(Euro)

İhtiyaçlar - (Çevre ve Orman Bakanlığı)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
I-Yatırım^{a)}					
II- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması	2004-2006		(1)		
Personel Alımı					
Eğitim	2004-2006	5.000	(2)+50.000 ^{b)}		55.000
Danışman İhtiyacı	2004-2006		(3)+200.000 ^{b)}		200.000
Tercüme	2004-2006	5.000	10.000		15.000
Diğer			(1)+(2)+(3) = 1.500.000 ^{c)}		1.500.000
Toplam		10.000	1.760.000		1.770.000

^{a)} Türkiye İçin Entegre Çevresel Uyumlaştırma Stratejisi Projesi (2002-31739) sonuçlandırıldığında yatırım ihtiyacı ortaya konabilecektir.

^{b)} 2003 Mali İşbirliği Programlamasında yer alan projede (TR-0302.03) ele alınmayan AB mevzuatına ilişkin olarak talep edilmektedir.

^{c)} 2003 Mali İşbirliği Programlamasına sunulan Türkiye’nin Hava Kalitesi, Kimyasallar ve Atık Yönetimi Konularında Desteklenmesi Projesi (TR-0302.03), kimyasallar bileşeni Eşleştirme (twinning) Projesi tutarındır.

Ana Unsur 22.8.2 Pestisitler

1- Kısa Bilgi

2003 yılı Katılım Ortaklığı Belgesinde kısa vadeli hedefler arasında yer alan, mevzuatın uyum ve uygulamasına başlanması ve orta vadede uyumlaştırmanın tamamlanması hedefi göz önüne alınarak, pestisitler konusu ana unsur olarak ele alınmıştır.

2- Mevzuat Uyum Takvimi

Tablo 22.8.2.1

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2-Yürürlüğe Giriş (Beklenen Tarih)
1	Biyosidal ürünlerin piyasaya çıkartılması ile ilgili 16 Şubat 1998 tarih ve 98/8/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi	Halk Sağlığı Alanında Kullanılan Pestisit ve Pestisit Benzeri Maddeler Hakkında Yönetmelik	Sağlık Bakanlığı	2003, IV. Çeyrek	2.2003, IV. Çeyrek
		Veteriner Hekimlikte Kullanılan Biosidal Ürünlere İlişkin Talimat	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2.2005, IV. Çeyrek
		Biyosidal ürünlerin piyasada yer alması ile ilgili yönetmelik	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı	2004, IV. Çeyrek	2.2005, II. Çeyrek

3- Mevzuatın Uyum ve Uygulanması İçin Kurumsal Yapılanma Takvimi

Tablo 22.8.2.2

No.	Yapılması Gerekenler - (Sağlık Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
1	Bakanlık merkez kadro, RSHM çalışanları ve İl sağlık müdürlükleri düzeyinde halk sağlığı alanında kullanılan pestisitler konusunda görev yapacak elemanların mevzuat uyumu ve uygulanması konusunda eğitimi	2004-2006
2	RHSM ve Halk Sağlığı Laboratuvarlarının teknik donanım eksikliklerinin giderilmesi ve güçlendirilmesi	2004-2006
3	Halk Sağlığı alanında kullanılan pestisitler konusunda çalışan RSHM Başkanlığı ve Halk Sağlığı Laboratuvarlarına bir Üye Devletin akredite olmuş laboratuvarından teknik destek ve eğitimin sağlanması	2004-2006

Tablo 22.8.2.2 (Devamı)

No.	Yapılması Gerekenler - (Sağlık Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
4	Halk sağlığı alanında kullanılan pestisitlerle ilgili risk noktalarının tespiti ve iyileştirme çalışmalarının yapılması	2004-2006
5	Üretici ve tüketicilerin eğitimi	2004-2006
6	Halk sağlığı alanında kullanılan pestisitlerin örnek alımı ve analizine ilişkin ulusal protokolün geliştirilmesi	2004-2006

Tablo 22.8.2.3

No	Yapılması Gerekenler - (Tarım ve Köyşleri Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
1	Laboratuvarların teknik alt yapısının güçlendirilmesi	2004-2006
2	Mevzuat uyumu ve uygulanması konusunda personelin eğitimi	2004-2005
3	Pestisitler konusunda çalışan laboratuvarlara teknik destek sağlanması ve laboratuvar personelinin, uygulamalara ilişkin eğitimi	2004-2006

4- Planlanan Finansman İhtiyacı**Tablo 22.8.2.4****(Euro)**

İhtiyaçlar - (Tarım ve Köyşleri Bakanlığı)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
I-Yatırım^{a)}					
II- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması					
Personel Alımı					
Eğitim	2004-2006	1.000	5.000		6.000
Danışman İhtiyacı	2004-2006		200.000		200.000

Tablo 22.8.2.4 (Devamı)**(Euro)**

İhtiyaçlar - (Tarım ve Köyişleri Bakanlığı)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
Tercüme	2004-2006	5.000	10.000		15.000
Diğer					
Toplam		6.000	215.000		221.000

a) Konu ile ilgili alınacak danışmalık hizmeti çerçevesinde yatırım ihtiyaçları belirlenecektir.

Sağlık Bakanlığı için bu aşamada planlanan finansman ihtiyacı bulunmamaktadır.

ÖNCELİK 22.9 Genetik Olarak Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar

1-Kısa Bilgi

2003 yılı Katılım Ortaklığı Belgesinde kısa vadeli hedefler arasında yer alan, mevzuatın uyum ve uygulamasına başlanması ve orta vadede uyumlaştırmanın tamamlanması hedefi göz önüne alınarak, genetik olarak yapısı değiştirilmiş organizmalar konusu öncelik olarak ele alınmıştır.

Ülkemizde genetik yapısı değiştirilmiş bitkiler ile ilgili olarak ilk mevzuat hazırlık çalışmaları Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından 1998 yılı başında başlatılmıştır. Bu çalışmalar sonucunda hazırlanan Transgenik Kültür Bitkilerinin Alan Denemeleri Hakkında Talimat 14 Mayıs 1998 tarih ve TGD/TOH-032 sayılı Bakanlık Oluru ile yürürlüğe girmiş olup; bu talimat hem yurtdışından ithal edilmek istenen yurt dışında geliştirilmiş ve genetik olarak yapısı değiştirilmiş organizmalara, hem de yurt içinde geliştirilmiş ve genetik olarak yapısı değiştirilmiş organizmalara uygulanacak prosedürleri içermektedir.

Konu ile ilgili olarak, 2001 yılında ulusal bütçeden destekle yürütülmesine başlanılan Biyogüvenlik Araştırma ve Geliştirme Projesinin yanı sıra, GEF tarafından desteklenen ve Eylül 2002-Şubat 2004 döneminde gerçekleştirilecek olan, Birleşmiş Milletler Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi, Cartagena Biyogüvenlik Protokolünün uygulanması için ülkemizde ihtiyaç duyulan yasal, idari ve teknik yapıyı oluşturmak üzere ihtiyaçların tespitini amaçlayan Ulusal Biyogüvenlik Çerçevesinin Geliştirilmesi Projesi, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğüne yürütülmektedir.

2-Gerçekleştirilecek Mevzuat Uyumu Takvimi

Tablo 22.9.1

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası ^{a)}	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2-Yürürlüğe Giriş (Beklenen Tarih)
1	90/220/EEC sayılı Konsey Direktifini yürürlükten kaldıran genetik olarak yapıları değiştirilmiş organizmaların kasıtlı olarak çevreye bırakılmasına ilişkin 12 Mart 2001 tarih ve 2001/18/EC sayılı Konsey Direktifi	Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizma (GDO)'ların Çevreye Bilinçli Salımı ve Pazara Sürülmesi Yönetmeliği	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Çevre ve Orman Bakanlığı Sağlık Bakanlığı	2004, IV.Çeyrek	2. 2004, IV.Çeyrek
2	Genetik olarak yapıları değiştirilmiş mikro organizmaların kullanımının devamıyla ilgili 23 Nisan 1990 tarih ve 90/219/EEC sayılı Konsey Direktifi	Genetik Olarak Değiştirilmiş Mikroorganizmaların Kontrollü Şartlarda Kullanımına Dair Yönetmelik	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Sağlık Bakanlığı	2005, IV.Çeyrek	2. 2005, IV.Çeyrek

^{a)} Tabloda verilen mevzuat dışında kalan konu ile ilgili AB mevzuatının değerlendirmesi ön hazırlık ve ayrıntılı saha çalışması gerektirdiğinden, ilgili mevzuat bu Ulusal Programda ele alınmamıştır.

3- Mevzuatın Uygulanması Gerekli Kurumsal Yapılanma Takvimi

Tablo 22.9.2

No	Yapılması Gerekenler - (Tarım ve Köyişleri Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
1.	Ulusal Biyogüvenlik Komitesinin kurulması	2004
2.	GDO'ların risk analizleri ile her hangi bir ürünün GDO içerip içermediğinin tespitine yönelik testler için Referans Laboratuvarlarının kurulması ve bu amaçla alt yapılarının oluşturulması ve personelin eğitilmesi	2004-2010

4- Planlanan Finansman İhtiyacı

Tablo 22.9.3

(Euro)

İhtiyaçlar - (Tarım ve Köyİşleri Bakanlığı)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
I-Yatırım^{a)}	2004	150.000 ^{b)}			150.000
II- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması	2004-2005	30.000	(3)	(UNEP-GEF Projesi) 170.000	200.000
Personel Alımı					
Eğitim	2004-2005	30.000	(4)		30.000
Danışman İhtiyacı	2004-2005	20.000	(5)		20.000
Tercüme	2004-2005	10.000	100.000		110.000
Diğer			(3)+(4)+(5) = 1.500.000 ^{c)}		1.500.000
Toplam		240.000	1.600.000	170.000	2.010.000

^{a)} Türkiye İçin Entegre Çevresel Uyumlaştırma Stratejisi Projesi (2002-31739) sonuçlandırıldığında yatırım ihtiyacı ortaya konabilecektir.

^{b)} Biyo-Güvenlik Araştırma ve Geliştirme Projesi ulusal bütçe katkısıdır.

^{c)} Mali İşbirliği Programlamasına Proje önerisi sunulacaktır.

ÖNCELİK 22.10 Radyasyon Güvenliği ve Radyasyondan Korunma

1-Kısa Bilgi

2003 yılı Katılım Ortaklığı Belgesinde kısa vadeli hedefler arasında yer alan, mevzuatın uyum ve uygulamasına başlanması ve orta vadede uyumlaştırmanın tamamlanması hedefi göz önüne alınarak, radyasyon güvenliği ve radyasyondan korunma konusu öncelik olarak ele alınmıştır

Radyasyon sağlığı ve radyasyon güvenliği alanında yapılmış olan idari düzenlemeler Ek 22.1'de verilmektedir.

2- Mevzuat Uyum Takvimi

Tablo 22.10.1

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2-Yürürlüğe Giriş (Beklenen Tarih)
1	İyonlama radyasyonundan kaynaklanan tehlikelere karşı işçilerin ve kamunun sağlığının korunması için temel güvenlik standartları belirleyen 13 Mayıs 1996 tarih ve 96/29/Euratom sayılı Konsey Direktifi	Radyasyon Güvenliği Tüzüğü'nün gözden geçirilmesi	Türkiye Atom Enerjisi Kurumu	2004, II. Çeyrek	2. 2004, II. Çeyrek
		Radyasyon Güvenliği Yönetmeliğinin gözden geçirilmesi	Türkiye Atom Enerjisi Kurumu	2004, II. Çeyrek	2. 2004, II. Çeyrek
2	Tıbbi olarak maruz kalmaya bağlı olarak iyonlama radyasyonunun tehlikelerine karşı bireylerin sağlıklarının korunması hakkında ve 84/466/Euratom sayılı Direktifi kaldırılan 30 Haziran 1997 tarih ve 97/43/Euratom sayılı Konsey Direktifi	Nükleer Tıp Uygulamaları Yönetmeliğinin gözden geçirilmesi	Türkiye Atom Enerjisi Kurumu	2004, II. Çeyrek	2. 2004, II. Çeyrek
		Diagnostik Radyoloji uygulamaları Yönetmeliğinin gözden geçirilmesi	Türkiye Atom Enerjisi Kurumu	2004, II. Çeyrek	2. 2004, II. Çeyrek
3	Radyoaktif maddelerin Üye Devletler arasında nakline ilişkin 8 Haziran 1993 tarih ve 93/1493/Euratom sayılı Konsey Tüzüğü	Radyoaktif Maddenin Güvenli Taşınması Yönetmeliğinin gözden geçirilmesi	Türkiye Atom Enerjisi Kurumu	2004, II. Çeyrek	2. 2004, II. Çeyrek
		Radyoaktif Madde Kullanımından Oluşan Atıklara İlişkin Yönetmelik	Türkiye Atom Enerjisi Kurumu	2004, II. Çeyrek	2. 2004, II. Çeyrek
4	Radyoaktif atıkların Üye Devletler arasında ve Topluluk içi ve dışına naklinin denetlenmesi ve kontrolü hakkında 3 Şubat 1992 tarih ve 92/3/Euratom sayılı Konsey Direktifi ^{a)}	Radyoaktif Maddenin Güvenli Taşınması Yönetmeliğinin gözden geçirilmesi	Türkiye Atom Enerjisi Kurumu	2004, II. Çeyrek	2. 2004, II. Çeyrek
		Radyoaktif Madde Kullanımından Oluşan Atıklara İlişkin Yönetmelik	Türkiye Atom Enerjisi Kurumu	2004, II. Çeyrek	2. 2004, II. Çeyrek
5	Kontrollü alanlardaki faaliyetleri sırasında iyonlama radyasyonu riskine maruz kalan dış mekanda çalışan işçilerin işyerinde korunmaları hakkında 4 Aralık 1990 tarih ve 90/641/Euratom sayılı Konsey Direktifi	Radyasyon Güvenliği Tüzüğü'nün gözden geçirilmesi	Türkiye Atom Enerjisi Kurumu	2004, II. Çeyrek	2. 2004, II. Çeyrek
		Radyasyon Güvenliği Yönetmeliğinin gözden geçirilmesi	Türkiye Atom Enerjisi Kurumu	2004, II. Çeyrek	2. 2004, II. Çeyrek

^{a)} 93/552/Euratom sayılı Komisyon Kararı mevzuat uyum çalışmalarında dikkate alınacaktır.

3- Mevzuatın Uyum ve Uygulanması İçin Kurumsal Yapılanma Takvimi

Bu aşamada Türkiye Atom Enerjisi Kurumu için kurumsal yapılanma öngörülmemektedir.

4- Planlanan Finansman İhtiyacı

Bu aşamada Türkiye Atom Enerjisi Kurumu için planlanan finansman ihtiyacı bulunmamaktadır.

Ek 22.1

AB Mevzuatı	Karşılık gelen Türk Mevzuatı
Hava Kalitesi	
Yolda gitmeyen hareketli makinalardaki içten yanmalı motorlardan kaynaklanan gaz ve partikül haldeki kirleticiler için tedbirlerle ilgili Üye Devletlerin mevzuatının yakınlaştırılmasına dair 16 Aralık 1997 tarih ve 97/68/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi	Karayolu Dışında Kullanılan Hareketli Makinalara Takılan İçten Yanmalı Motorlardan Çıkan Gazlara ve Partikül Halindeki Kirleticilere Karşı Alınacak Tedbirler ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (97/68/AT), 5 Ocak 2003 tarih ve 24984 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır, Yürürlüğe giriş tarihi: 5 Nisan 2003 Faz I, 1 Ocak 2005 Faz II
Çevresel Etki Değerlendirme	
Çevre ile ilgili resmi veya özel projelerin etkilerinin değerlendirilmesi hakkında 27 Haziran 1985 tarih ve 85/337/EEC sayılı Konsey Direktifi ve 97/11/EC sayılı Tadili	Çevre Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, 6 Haziran 2002 tarih ve 24777 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. ^{a)}
Gürültü	
Ev aletlerinden yayılan gürültüye dair 1 Aralık 1986 tarih ve 86/594/EEC sayılı Konsey Direktifi	Ev Aletlerinden Çevreye Yayılan Gürültüye İlişkin Tebliğ TRKGM:2003/02 (86/594/AET), 26 Şubat 2003 tarih ve 25032 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır (Sanayi Bakanlığının için mevzuatın uygulanmasına ilişkin kurumsal yapılanma ve finansman ihtiyacı Malların Serbest Dolaşımı başlığı altında Bölümünde verilmektedir).
Üye Devletlerin dışarıda kullanılan ekipmandan çevreye yayılan gürültüyle ilgili mevzuatının yakınlaştırılmasına ilişkin 8 Mayıs 2000 tarih ve 2000/14/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi	Açık Alanda Kullanılan Teçhizat Tarafından Oluşturulan Çevredeki Gürültü Emisyonu ile İlgili Yönetmelik (2000/14/AT), 22 Ocak 2003 tarih ve 25001 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır, Yürürlüğe giriş tarihi: 3 Temmuz 2004 Faz I, 3 Ocak 2006 Faz II (Sanayi Bakanlığının için mevzuatın uygulanmasına ilişkin kurumsal yapılanma ve finansman ihtiyacı Malların Serbest Dolaşımı başlığı altında verilmektedir).
Kimyasallar	
88/379/EEC sayılı Direktifin onuncu maddesi uyarınca tehlikeli preparatlar hakkında spesifik enformasyon sistemini tanımlayıp detaylandıran 5 Mart 1991 tarih ve 91/155/EEC sayılı Komisyon Direktifi	Güvenlik Bilgi Formlarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Tebliği, 11.03.2002 tarih ve 24692 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır
Radyolojik acil durum halinde halk sağlığını korumak için alınması gereken önlemler konusunda halkın bilgilendirilmesi hakkında 27 Kasım 1989 tarihli 89/618/Euratom sayılı Konsey Direktifi	Nükleer ve Radyolojik Tehlike Durumu Ulusal Uygulama Yönetmeliği 15 Ocak 2000 tarih ve 23934 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

^{a)} Sınır aşan çevre etkisi konusu dışında, Direktifle tam uyumludur.

Ek 22.2

Avrupa Topluluğunun taraf olduğu çevre ile ilgili uluslararası sözleşmelere ilişkin ülkemizin durumu ve izleyeceği süreç aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Avrupa Topluluğunun Taraf Olduğu Çevre İle İlgili Anlaşmalar	Resmi Gazete Tarih ve Sayısı	Açıklamalar
Akdeniz'in Kirlenmeye Karşı Korunmasına Dair Sözleşme (Barselona, 16.02.1976) Değişikliği, 10.06.1995	12.06.1981-17368 22.08.2002-24854	
Akdeniz'in Gemilerden ve Uçaklardan Vaki Olan Boşaltma Sonucunda Kirlenmeden Korunmasına Dair Protokol (Barselona, 16.02.1996) Değişiklik, 10.06.1996	12.06.1981-17368 22.08.2002-24854	
Fevkalade hallerde Akdeniz'in Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Yapılacak Mücadele ve İşbirliğine ait Protokol (Barselona, 16.02.1976)	12.06.1981-17368	
Gemilerden kaynaklanan Kirliliğin Önlenmesi ve Fevkalade Hallerde Akdeniz'in Kirlenmesinde Yapılacak Mücadele ve İşbirliğine ait Protokol (Yeni Protokol)	20.05.2003-25113	
Akdeniz'in Kara-kökenli Kaynaklardan Kirlenmeye Karşı Korunması Protokolü (Atina, 17.05.1980) Değişikliği, 8.03.1996	18.03.1987-19404 22.08.2002-24854	
Akdeniz'de Özel Olarak Korunan Alanlara Ait Barselona Sözleşmesi Protokolü (Cenevre, 3.4.1982)	12.10.1988-19968	
Akdeniz'de Özel Olarak Korunan Alanlara ve Biyolojik Çeşitliliğe Ait Barselona Sözleşmesi Protokolü (Barselona, 10.6.1995)	22.08.2002-24854	
Uzun Menzilli Sınırlar Ötesi Hava Kirliliği Sözleşmesi (Cenevre, 13.11.1979)	23.03.1983-17796	
Özellikle Afrika'da Ciddi Kuraklık ve/veya çölleşmeye maruz ülkelerde çölleşme ile mücadele için Birleşmiş Milletler Sözleşmesi	16.05.1998-23344	
Avrupa'da Hava Kirliliğinin Takibi ve Değerlendirmesi İçin İşbirliği Programının uzun vadeli Finansmanına Ait Uzun Menzilli Sınırlar Ötesi Hava Kirliliği Sözleşmesi Protokolü (Cenevre, 28.9.1984)	23.7.1985-18820	

Avrupa Topluluğunun Taraf Olduğu Çevre İle İlgili Anlaşmalar	Resmi Gazete Tarih ve Sayısı	Açıklamalar
Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolü, 1987 Londra Değişikliği, 29.06.1990 Kopenhag Değişikliği, 25.11.1992 Montreal Değişikliği, 17.9.1997 Pekin Değişikliği, 3.12.1999	28.12.1994-22155 28.12.1994-22155 29.09.1995-22419 07.06.2003-25131 17.06.2003,-25141	
Ozon Tabakasının Korunmasına Dair Sözleşme Viyana, 22.3.1985	28.12.1994-22155	
Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi Rio, 5.6.1992	27.12.1996-22860	
Avrupa'nın Yaban Hayatı ve Doğal Yaşama Ortamlarının Korunması Sözleşmesi, Bern, 1979	20.02.1984-18318	
Tehlikeli Atıkların Sınırdışı Taşınımı ve Bertarafının Kontrolüne İlişkin Basel Sözleşmesi, 1989	15.5.1994-21935	
Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi Biyogüvenlik Protokolü (Cartagena Protokolü), Montreal, 29.1.2000	24.06.2003-25148	
İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi, New York, 9.05.1992		TBMM ilgili Komisyonlarında değerlendirilmektedir.
İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi Kyoto Protokolü		Sözleşmeye taraf olunması süreci devam etmektedir. Bunu takiben, ülke şartları çerçevesinde Protokol değerlendirmeye alınabilecektir.
Bazı Tehlikeli Kimyasalların Uluslararası Ticaretinde Uygulanacak Ön Bildirimli Kabul (PIC) Sistemine İlişkin Roterdam Sözleşmesi Roterdam, 10.9.1991		Sözleşme 1998 yılında imzalanmış olup, öncelikle Tehlikeli Kimyasallar Yönetmeliğinin, 67/548/EEC ve 99/45/EEC sayılı Direktiflere uyumunun sağlanmasından sonra onay işlemine başlanacaktır.

Avrupa Topluluğunun Taraf Olduğu Çevre İle İlgili Anlaşmalar	Resmi Gazete Tarih ve Sayısı	Açıklamalar
Bazı Kalıcı Organik Kirletici Kimyasalların (POP's) Çevresel Açıldan Etkin Yönetimi Üzerine Stokholm Sözleşmesi		Sözleşme 2001 yılında imzalanmış olup, konuyla ilgili eylem planının hazırlanmasını ve PIC Sözleşmesine taraf olunmasını takiben onay sürecine başlanacaktır.
Azotoksit Emisyonlarının veya Sınır Ötesine Taşınmasının (flux) Kontrolüne Ait Uzun Menzilli Sınırlar Ötesi Hava Kirliliği Sözleşmesi Protokolü Sofya, 31.10.1988		Anılan Protokolün içeriği desteklenmekle birlikte, gereklerinin yerine getirilebilmesi önemli ölçüde altyapı yatırımlarını gerektirmekte ve finansman ihtiyacı bulunmaktadır. Bu itibarla, bu Ulusal Program döneminde bir değerlendirmeye gidilememektedir.
Uçucu Organik Bileşiklerin Emisyonlarının veya Sınır Ötesine Taşınmasının (flux) Kontrolüne Ait Uzun Menzilli Sınırlar Ötesi Hava Kirliliği Sözleşmesi Protokolü (Cenevre, 18.11.1991)		Anılan Protokolün içeriği desteklenmekle birlikte, gereklerinin yerine getirilebilmesi önemli ölçüde altyapı yatırımlarını gerektirmekte ve finansman ihtiyacı bulunmaktadır. Bu itibarla, bu Ulusal Program döneminde bir değerlendirmeye gidilememektedir.
Kükürt Emisyonlarının Daha da Azaltılmasına Ait Uzun Menzilli Sınırlar Ötesi Hava Kirliliği Sözleşmesi Protokolü (Oslo, 13.6.1994)		Anılan Protokolün içeriği desteklenmekle birlikte, gereklerinin yerine getirilebilmesi önemli ölçüde altyapı yatırımlarını gerektirmekte ve finansman ihtiyacı bulunmaktadır. Bu itibarla, bu Ulusal Program döneminde bir değerlendirmeye gidilememektedir.
Ağır Metaller Ait Uzun Menzilli Sınırlar Ötesi Hava Kirliliği Sözleşmesi Protokolü (Aarhus, 24.6.1998)		Anılan Protokolün içeriği desteklenmekle birlikte, gereklerinin yerine getirilebilmesi önemli ölçüde altyapı yatırımlarını gerektirmekte ve finansman ihtiyacı bulunmaktadır. Bu itibarla, bu Ulusal Program döneminde bir değerlendirmeye gidilememektedir.

Avrupa Topluluğunun Taraf Olduğu Çevre İle İlgili Anlaşmalar	Resmi Gazete Tarih ve Sayısı	Açıklamalar
Dayanıklı Organik Kirleticilere Ait Uzun Menzilli Sınırlar Ötesi Hava Kirliliği Sözleşmesi Protokolü (POPs) (Aarhus, 24.6.1998)		Anılan Protokolün içeriği desteklenmekle birlikte, gereklerinin yerine getirilebilmesi önemli ölçüde altyapı yatırımlarını gerektirmekte ve finansman ihtiyacı bulunmaktadır. Bu itibarla, bu Ulusal Program döneminde bir değerlendirmeye gidilememektedir.
Omurgalı Hayvanların Deneysel veya Diğer Bilimsel Amaçlı Kullanımlardan Korunmasına Dair Sözleşme (Strasburg, 18.3.1986)		Sözleşme 5 Eylül 1986 tarihinde imzalanmıştır.
Yabani Hayvanların Göçmen Türlerinin Korunmasına Dair Sözleşme (Bonn, 23.6.1979)		Çevre ve Orman Bakanlığının eşgüdümünde taraf olunması değerlendirilmektedir.
Sınır Ötesi Kapsamda Çevresel Etki Değerlendirilmesine Ait Sözleşme (Espoo, 25.2.1991)		Üyelikle birlikte değerlendirilecektir.
Sınırşan Sular ve Uluslararası Göllerin Korunması ve Kullanılması Sözleşmesi (Helsinki, 17.03.1992)		Üyelikle birlikte değerlendirilecektir.
Endüstriyel Kazaların Sınır Ötesi Etkilerine İlişkin Sözleşme (Helsinki, 17.3.1992)		Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından değerlendirilmektedir. Sözleşme gereklerinin yerine getirilebilmesi önemli ölçüde altyapı yatırımlarını gerektirmekte ve finansman ihtiyacı bulunmaktadır.
Uluslararası Tropik Kereste Anlaşması (Cenevre, 26.1.1994)		Bu Ulusal Program döneminde öncelikli değerlendirilmemektedir.
Afrika-Avrasya Göçmen Su Kuşlarının Korunmasına İlişkin Anlaşma (Lahey, 15.6.1995)		Bu Ulusal Program döneminde öncelikli değerlendirilmemektedir.
Çevresel Konularda Bilgiye Erişim Karar Alma Sürecine Halkın Katılımı ve Yargıya Başvuru Sözleşmesi (Aarhus,25.6.1998)		Üyelikle birlikte değerlendirilecektir.

NOT: Türkiye Karadeniz'in Kirlenmeye Karşı Korunması Sözleşmesine ve aşağıda listelenen Sözleşmenin eki Protokollere taraftır (06.03.1994 tarih ve 21869 sayılı Resmi Gazete).

- Karadeniz Deniz Çevresinin Kara Kökenli Kaynaklardan Kirlenmeye Karşı Korunmasına Dair Protokol
- Karadeniz Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesine Karşı Acil Durumlarda Yapılacak İşbirliğine Dair Protokol
- Karadeniz Deniz Çevresinin Boşaltmalar Nedeniyle Kirlenmesinin Önlenmesine İlişkin Protokol